

Előfizetési ára:
 Egész évre 6 —
 Fél évre 3 —
 Negyed évre 1.50

Hirdetéseket
 felvesz a kiadóhivatal
 IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
 minden hó 1. és 15-én.

SZERKESZTŐSÉG
 a
KIADÓHIVATAL
 IV. kerület,
 Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete, a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata, a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának, a Budapesti Pinczér-Egylet, és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szállodások-, Vendéglősök- és Koresmárosok- ipartársulata: IV. kerület, Himzö-utca 1. szám Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-ipartársulata: II. ker., Medve-utca, Fácán.	Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő: WAGNER JÓZSEF IV. Kecskeméti-utca 5. Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratokat nem adunk vissza.	»Budapesti Pinczér-Egylet« IV., rostély-utca 1. PAULITS JÓZSEF közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3.
--	--	--

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.*)

felvettett Budapest, a »Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíj-egyesülete« igazgatóságának 1899. évi január hó 26-án, délután 1,5 órakor tartott rendes havi ülésén.

Jelenlevők: Nérey Dezső, Bokros Károly alelnökök, Kommer Ferencz, Petanovics J., Sztanoj Miklós, Förster Konrád, Mitrovácz Adolf, Ólmosi József igazgatósági, François Lajos, Mehringer Rezső, Páris Vilmos felügyelő-bizottsági tagok, dr. Solti Ödön jogtanácsos, F. Kis Lajos, Barta Béla és Wagner József, »A Vendéglős« szerkesztője.

127. szám.

Elnöklő Nérey Dezső szívélyesen üdvözlí az új évben először és szép számban összegyűlt igazgatóságot, elrendeli a jegyzőkönyv felolvasását, mely Sztanoj Miklós és Förster Konrád urak által hitelesítettett.

128. szám.

Elnök bejelenti, hogy a Tóth Endrével kötött szerződés aláírva beérkezett s ez vidéki szervezési működését megkezdette, azonban az eddigi működése eredményéről hivatalos értesítést be nem terjesztett.

Tudomásul vételtett.

129. szám.

Elnök bejelenti, hogy a 114. számú határozat ajánlott levélben közöltetett a feloszlott s.-a. új-helyi választmány elnökével, azonban löle válasz nem érkezett.

Tudomásul vételtett azzal, hogy az elnökség újból sürgesse meg a 114. sz. határozat végrehajtását.

130. szám.

Elnök bejelenti, hogy a Kassai választmány pénztárosa a 117. sz. a. jelentéssel kitüntetett igazolt tévedésből származó hiányt a 7. sz. postatakarékpénztári jelentő szerint beküldötte.

Tudomásul vételtett.

131. szám.

Elnök felolvastatja Drechsler Béla igazgatósági tagnak ma érkezett levelét, melyben kiterjedt üzetével egybekötött nagymérvű elfoglaltságára hivatkozással, igazgatói állásáról lemond.

Az igazgatóság a lemondást sajnálattal tudomásul veszi s a nagyváradi közgyűlésnek új igazgatósági tag választása céljából jelentést teend.

132. szám.

Elnök bejelenti, hogy az országos központi takarékpénztárnak 1898. évi december hó 31-ével lezárult félévi mérlege szerint a nyugdíjgyesületnek ott kezelt vagyona készpénzben 30.089 korona és 12.200 korona névértékű 4 1/2%-al kamatozó intézeti záloglevél, vagyis összesen 42.289 korona érték.

E jelentés örvendetes tudomásul vétetik s utasítatik az elnökség, hogy a központi takarékpénztár félévi zárszámadását az összes okmányokkal együtt, felülvizsgálás és jelentéstétel céljából a felügyelő-bizottságnak bocsássa rendelkezésére.

133. szám.

Elnök bemutatja a nyugdíjgyesület félévi vagyon-mérlegét.

A nyugdíjgyesület vagyona volt 1898. július hó 1-én:

1. az országos központi ta- karékpénztárban	kor. fill. 12693.—
--	-----------------------

*) A múlt számunkra elkéve érkezett.

2. jogtanácsosnál nyomtatványokra kiutalva	230.32
3. átmenő actív vagyon:	
a) jogtanácsos júliusi fizetése	100.—
b) könyvelő júliusi fizetése	50.—
c) központi iroda júliusi lakbérére	30.—
I. összes készpénz	13103.32
II. értékpapirokban 2 darab 1000 koronás záloglevél	2000.—
összesen vagyon	15103.32
Ebből:	
1. alaptöke:	
a) készpénz	5333.60
b) értékpapir	3000.—
	7233.60
2. kezelési alap készpénzben	7869.74
összesen	15103.32
1898. II-ik felében:	

Bevételek:

A) Alaptökére:	
1. készpénzben:	kor. fill.
a) 1898. június 30-ról áthozat készpénzben	5233.60
b) alapítványok és adományok	12383.16
c) tagdíjakból	4985.19
d) kamat	490.68
	23092.63
2. értékpapirokban:	
a) június 30-ról áthozatal	2000.—
b) budapesti szállodások, vendéglősök, koresmárosok ipartársulatának alapítvány	10000.—
összesen alaptöke	kor. fill. 35092.63
B) Kezelési alap:	
1. áthozatal 1898. június hó 30-áról	7869.72
2. felvételi díjak és kezelési illetékekből	2163.23
3. túlfizetések: Budapest 1 fillér, Szombathely 3 fillér	—04
összesen	10032.99
A) és B) a. tételek főösszege	45125.62

Kiadások:

A) központi:	
1. fizetésekre	1050.—
2. »A Vendéglős« subventiója	120.—
3. lakbér	210.—
4. leltárra (felszerelések)	70.—
5. könyvek, nyomtatványok	617.40
6. egyebek (postatakaréki cheque-ek, levelezési, kaligrafus díjai stb.)	177.96
összeg	kor. fill. 2245.36
B) Budapesti választmány:	
1. fizetésekre	300.—
2. leltár (felszerelés)	27.60
3. könyvek, nyomtatványok	77.68
4. egyebek	14.72
5. postai megbízás költségei	7.27
összeg	427.27
C) Kassai választmány:	
1. fizetések	68.—
2. leltár	16 —
3. könyvek, nyomtatványok	15.56
4. bélyeg	2.—
összeg	101.56

D) Szombathelyi választmány:	
1. fizetések	30.—
2. leltár	4.—
3. irószer	9.—
4. bélyeg	3.—
összeg	46.40
E) Postatakarékpénztár:	
1. díj és jutalék	8.08
F) Orsz. közp. takarékpénztár:	
1. díj és jutalék, posta	2.80
G) A Kassai választmány december havi számadási tévedése egyelőre mint kiadás	
	2.01
A) — G) a. főösszege	2833.48
Az I. B). a. kezelési alaptöke	10032.99
Levonva a kiadásokat	2833.48
Marad a kezelési alapon	7199.51

Leltár

1898. évi december hó 31-én.

I. Alaptöke:	
1. készpénzben	kor. fill. 23092.63
Ebből a 81/98 sz. igazgatósági határozat értelmében levonva a 7 kilépett tag által befizetett s a kezelési alap dotációjára fordítandó összeget	118.46
Marad készpénz alaptöke	22974.17
2. értékpapirokban	12000.—
	34974.17

II. Kezelési alap:

1. készpénz	7199.51
2. hozzáadva az I. 1. a. ki-tüntetett	118.46
összesen	7317.97
I. és II. a. főösszege	42292.14

III. 1898. december 31-én az egyesület vagyona

1. postatakarékpénztárban	222.18
2. Országos központi takarékpénztárban:	
a) készpénzben folyó számlán 4 ^o / ₁₀₀ -ra	30089.—
b) értékpapirokban 4 ¹ / ₂ ^o / ₁₀₀	12000.—
A III. a. főösszegeből	42311.18
az I. és II. a.-it levonva	42292.13
a többletet képező	19.04
jogtanácsos a folyó halaszthatlan kiadásokra sajátjából előlegezte. Igazolva pénztári naplója által.	

IV. Tiszta vagyon 1898. december 31-én.

1. nyugdíjalap készpénz	22974.17
2. nyugdíjalap értékpapir	12000.—
3. kezelési alap a jogtanácsos által előlegezett 19 kor. 04 fillér levonásával	7298.93
4. átmeneti kiadások, melyek az 1899. évet terhelik	220.—
Összes vagyon az első félév végén	42493.10

azaz: negyvenkettőezer négyszázkilencvenhárom korona tíz fillér.

Elnök indítványozza, hogy a felügyelő-bizottság az első félévi zárszámadás elkészültéről értesítessék. Az igazgatóság e jelentést tudomásul veszi felkéri az elnökséget, hogy a felügyelő-bizottságot a zárszámadások elkészültéről értesítse, egyben utasítja jogtanácsost, hogy a felügyelő-bizottságnak az összes elszámolási okmányokat bocsássa kívánatra bármikor rendelkezésére.

Jogtanácsos jelenti, hogy Bokros Károly ur egy „Az Orsz. Pinczér Nyugdíjalapot Gyűjtő Társaság” feliratot viselő, Lendbauer Kálmán ur vendéglőjében kitéve volt lelakotul gyűjtő-perselyt adott át neki ismeretlen tartalommal. Intézkedést kér.

Az igazgatóság elhatározta, hogy ezen régi gyűjtő perselyek bevonására a volt perselygyűjtő bizottságot megkeresi s midőn az összes kinnlevő perselyek begyűjtetnek, tartalmuk egy kiküldött bizottság előtt kiürítetik s a kezelési alap dotációjára fordítatik. Addig is utasítatik jogtanácsos, hogy a perselyt őrizze.

135. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a persely-gyűjtés állandó összköltsége céljából kérvényt adott be a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urhoz. Tudomásul vétetett.

136. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a persely-gyűjtő bizottság megbízásából Steiner Armin és Ferencz czég 250 drb. gyűjtő-perselyt készített és szállított a központi irodába, melyek kikiadott ára 100 ft.

Az igazgatóság a jelentést tudomásul veszi, utasítja a persely-gyűjtő bizottságot, hogy a perselyeket vizsgálják meg s a mennyiben átvehetők, felhatalmazza az elnökséget, hogy a 100 frtot nevezett czégnel szaldórozott számla ellenében kifizesse.

137. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a 123. sz. határozat alapján egy iratszékrenyit készített, mely ezelszerű berendezésénél fogva az egyesület összes könyveinek, választmányonként iratainak, okmányainak elhelyezésére és megőrzésére alkalmas. Ára számla szerint 30 ft.

Az igazgatóság e jelentést tudomásul veszi s felhatalmazza az elnökséget, hogy a szekrény 30 frtnyi árát a kezelési alap terhére kiutalványozza.

138. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy François Lajos ur Petanovic József ur vendéglőjének személyzete által gyűjtött 30 frtoz 10 frtot adományozott s a 40 frtot hozzá Bokros Károly ur utján január hó 4-én beküldötte, s ez összeget, mint adományt az egyesület alapítókére javára (6. §. e) p.) január 5-én elhelyezte az orsz. központi takarékpénztárban.

Az igazgatóság e jelentést örömmel veszi tudomásul s az adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

139. szám.

François Lajos úr az alkalommal előadja, hogy a beküldött 30 frt nagyobbbrézt úgy gyűlt egybe, hogy a pinczérszakiskolából indokolatlanul elmaradó tanoncz 1 korona bírsággal sújtatik a nyugdíjalap javára.

Hogy a jövőben ne csupán a büntetéstől félelem, de az iskola szorgalmas látogatásával jól kiérdemelt jutalom is serkentse a szakpar kezdő munkásait a szakiskola oly üdvös látogatására, ezennel bejelenti, hogy 5 darab egyenként 20 koronás takarékpénztári könyvet bocsát az igazgatóság rendelkezésére a czélból, hogy ezen alapítványokat a budapesti pinczérszakiskola azon legjobb és szorgalmas növendékei nyerjék el, kik a szakiskolából egyetlen esetben se maradtak el indokolatlanul.

Elnök az igazgatóság nevében hálás köszönetet mond az alapítónak, s kérdést intéz hozzá, hogy a nyugdíjgyűjtő igazgatósága mily módon vehetne részt az alapítványok kiosztásánál?

Jogtanácsos kéri az alapítót, engedné meg, hogy a serdülő ifjak érdeklődésének felkeltése, a nyugdíjgyűjtő iránti ragaszkodásuk előmozdítása cél-

jából az alapítványok kiosztását az évzáró vizsga alkalmával a nyugdíjgyűjtő igazgatósága fogatosítsa.

Midőn az alapító ezen kérelemnek örömmel helyt adott, elhatározta az igazgatóság, hogy az alapítványt jegyzőkönyvi közönettel szavaz, utasítja az elnökséget, kérje föl a szakiskola vezetőségét, hogy a nyugdíjgyűjtő igazgatóságot a vizsga idejének közele mellett hívja meg a szakiskola évzáró vizsgájához, s hogy a szorgalmas s az alapító szándéka szerint indokolatlanul nem mulasztó 5 növendéket a jutalmazásra hozza javaslatba.

140. szám.

Jogtanácsos bemutatja François Lajos közszóno levelét, melyet elnök felolvastatni rendel.

Kiss Lajos olvassa:

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésók, Pinczerek és Kávéségélek országos nyugdíjgyűjtő bizottságának

Budapest

VI. évez-közt 61. I. 2.

A bánat és öröm vegyes érzelmei közepette, a mely legutóbb osztályrészemlő jutott, megfellejtetem egy oly kedves kötelesség teljesítéséről, a melyről nem lett volna szabad; sajnos, már megtörtént, nem csakis elkövettem hibám kegyes elnézéseért kell esedeznem és utólag jóvátenni!

Ugyanis mult hó 1-ről kelt nagybecsű átiratokra akadtam, melyben őszinte, szívvels üdvözlőlevelük küldik azon alkalomból, hogy Ó Felsége a király esasz. és kir. udvari szállítótva a legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A tekintetes igazgatóságnak eme kitüntető figyelemért és őszinte üdvözlőleért, fogadja — bár elkésett, — de melyen érzett, hálás köszönetem kifejezését!

Hogy szeretett ősz királyunk jószágos kegyéből nékem is jutott osztályrészlő, melyen meghat; mert arra még, úgy gondolom, nem szolgáltam reá, a mennyiben a mit eddig tettem, azt mindenkor kedves kötelességemnek ismertem és hogy kötelességemet kitűzött czélom irányában teljesíthettem; ez csakis egyesgyedül a hős és lovagias magyar nemzet érdeme és nem az enyém!

A midőn tizenhat évvel ezelőt, mint francia származásu egyén idejöttem, egy szót sem tudtam magyarul, de igen megkedveltem, megszerettem a most már kedves magyar hazánkat és annak nyelvet és a midőn lízas szorgalommal már annyira nyeltem magyarnyelv tudományomat, hogy megérttem magamat a magyarral, kedves anyanyelvén, hallottam azt a szép és igaz magyar jellegét:

»A munka nemesít!»

»Isten áldása a tisztas iparon!»

Ezen két mondat annyira bevésődött emlékezetembe, hogy mintegy hatásuk alatt kezdtem el munkámat a tisztas iparon, hogy Isten áldása legyen rajta; nemesítsen úgy meg a magyar ipar, hogy én is magyar lehessen, mert szeretem, tisztelem a magyart, hogy én is akarok lenni, hogy én is egykor hasznos polgára akarok lenni kedves új hazánknak!

Ezt tettem: kötelességemmel ezelőt tizenhat évvel, ennek keresztülvételében tántoríthatatlan és erős voltam mint a vas és most ennyi év után, a midőn öhajom, vágyam teljesülését, megvalósítását mint hajnalhasadásként látom és mint sugára ezen hajnalhasadásként száll reám a királyi kegy, köny től szemembe, »hiszen már magyarra lettem!»

Tehát magyar vagyok, most már kétszeres kötelességem a magyar pezsögőbörgyártásnak olyan hirtet adni majdan, mint a milyen jelenleg a francia gyártmányoké, ez öhajításom vágyam most, de sorsunk Isten kezében van s ezért csak Madách Imrének szavaihoz élhetek:

legeseknek tart és annak tekint, s nem veszi figyelembe, hogy épen azokba szorult bele a föld lehető legnagyobb önérzete, a mit büntetlenül ignorálni senki fiának sem szabad és az az óriási önérzet, mely belőlük mindenkor ki akar törni és eget kéri, egyelőre csak a frakkok nagyságában és a roppant ambíciókban nyilvánul.

Valgszínűleg kitaláltak már, kikről vágyai szó, kikről másról, mint a vendéglői és kávéházi szótalok apró félelem és gáncs nélküli lovagjairól, a jövendő század sokat ígért, de még most csak bimbóban fakadó kis virágairól, azokról, a kiknek mindegyike — amint a nagy Napoleon mondta katonáiról, hogy borjújokban hordják a hadvezéri páleáz — úgy ezek mindegyike is nem reá szabott frakkja lobogó szárnyai alatt visel egy-egy jövendőbeli vendéglőt és kávéházat, a melynek megszerzéséhez a borralalók köves és krajezarokkal kirkakott utján igyekszik eljutni; a jövő reménységéről, azokról a pajkos kis ördögökről van szó, a kik a világ legkomolyabb ábrázatait viselik — a mely épen a legnevetetlőbb hatással van. Kikről másról, mint a vendéglők derék porfiúiról és a kávéházak szelid piccolóiról, a kik alig hagyták el az édesanyjuk enyhét adó emlőt, már is egy más anya — a lápláló és a kávéház szorakoztató karjaiban találnak menedéket és a legapróbb kerekre lesznek annak az óriási gépezetnek, mely jótékony áldásaival árasztja el az egész világot. A hatalmas csavarok, óriási korongok, szelvények és billentyűk között ezek az apró kerekcsékek — akarom mondani gyerekecskéik — egész léteiket hordoznak vékony kis vállakon és annyira

Ember küzdj, és bízza bizzáll!

Őszinte nagybecsülésémmel kifejezése mellett vagyok a tekintetes Igazgatóságnak

Budafok, 1899. január hó 7-én

köszönetes híve:

François Lajos.

Elnök üdvözlő szavai után — tudomásul vétetlik.

141. szám.

Jogtanácsos bemutatja a budapesti választmány f. hó 3-ról kelt jegyzőkönyvét; ismerteti, hogy a választmány 16 tag kiképele alkalmából elhatározta, hogy jövőben a kiképeleket figyelembe venni nem fogja, hanem alapszabályszerű eljárás céljából az igazgatóságnak jog jelentést tenni.

9 tag halasztást kérésére a választmány elhatározta, hogy oly tagoknak, kik lagsági díjakra eddigelé mil sem fizettek, 1899. február 1-én túl további halasztást nem ad, hanem őket a tagok sorából kiképeleket tekintik.

Bejelenti, hogy Ludwig Károly választmányi pénzbeszedő állásától megvált s leszámolás után állásától felmentetett;

bejelenti, hogy a választmány bevétele 667 kor. 25 fillér;

bejelenti, hogy miután óvadék letételére a megválasztott pénztárnok nem volt hajlandó, a penztárnoki teendők végzésére Szt a n o j Miklós alelnök kérést fel, ki e teendők végzését el is vállalta. Az igazgatóság e jelentéseket tudomásul veszi, a hozott határozatokat jóváhagyja, s Szt a n o j Miklós urnak a nyugdíjgyűjtő érdekében hozott újabb áldozatkészségeért köszönetet szavaz.

142. szám.

Jogtanácsos bemutatja a kassai választmány 1898. december 30-iki rendkívüli és f. évi január 11-iki rendes üléséről felvett jegyzőkönyveket.

Bejelenti, hogy a rendkívüli ülésen Schöpf Gyula helyébe ellenőrré Kenyeres Gyulát, választmányi taggá Schubert Imre póttagot, póttagga Ehmann Györgyöt választottak meg; bejelenti, hogy 1899. január havában 381 korona 71 fillér bevétel, 14 korona kiadás s így 367 korona 71 fillér bevétel volt, melyhez a 2 korona 1 fillér mult havi hátralékot adva, e választmány a 9. sz. értesítő szerint 184 ft 86 krt küldött a postatakarékpenztárhoz; bejelenti, hogy a kassai nyugdíjalapot gyűjtő társaság feloszlott, s 186 ft 82 krtnyi vagyonát e választmány a 9. sz. értesítő szerint a nyugdíjgyűjtő alapítókére beküldötte;

bejelenti, hogy Greiner Márk pénztárnok nyugdíjgyűjtő 1200 koronára emeli fel;

bejelenti, hogy Kalmár Fabián az előbbi ellenőr Kassáról eltávozott, a nélküli, hogy ellenőri állásáról lemondott volna. A választmány az eltávozás tényét hallgatag lemondásnak vette, mi ellen Kalmár óvást emel; intézkedést kér.

Az igazgatóság e jelentéseket tudomásul veszi; a beküldött alapítványt, melyben e választmány buzgalmának újabb bizonyítékát látja, köszönetet mond. Kalmár Fabián ügyében követelt eljárását és intézkedését annál is inkább helyesölőleg veszi tudomásul, mert csak természetes, hogy általában a választmányi tagok és tisztviselők állása, de főképp az ellenőri állás oly természetű, mely az illetőknek a választmányi székhelyen tartózkodását mulhatlanul megköveteli; utasítatik a központi iroda, hogy Kalmár Fabián e végzésről annak megkerdezése mellett értesítse, akár-e tovább a kassai választmány kebelébe tartozni, vagy a központhoz, végül, hogy Greiner Márk iratait a választmányának küldje vissza.

A borfiu és a piccoló.

»Nincs a természetben semmi fölösleges«, mondotta már régen egy nagy tudós, a kinek mondanása olyannyira beigazolást nyert, hogy végre is az ő szavai váltak fölöslegesekké.

És a mint minden dolognak van egy jó és egy rossz oldala, a miként mindenütt a legsötétebb árnyék váltakozik a legragyóbb fényvel és a mint a legfeketétebb bűn oldalán meglapulva megtalálhatjuk a hófehér ártatlanság remegő tiszta galambját, ugy a földön a legfölségesebbnél védelmezett dolognak is megvan a maga fontos jelentősége egyik vagy másik szempontból, épenugy, mint a Kolombus tojásának, a mi pedig nem volt egyéb közönséges tojásnál (azt már egyik történetirő sem irta meg, hogy tyuk vagy galamb vagy miféle tojás volt), de a mely nélküli — a mint az már régen be van bizonyítva — sohasem fedezték volna fel Amerikát.

Például pénzügyi szempontból tekintve, ami felesleg-es, az nem felesleges (itt tessék a megértés kedvéért a kötőjelre ügyelni); mert például a költségvetésről ritkán mondhatják el valamely állam, hogy felesleg-es, míg szükségesség szempontjából egyáltalán el sem mondhatják.

Hogy pedig miért keritünk oly nagy feneket a dolognak, a melyről szólan akarunk és miért kísérjük nagyarányu kommentárokkal azt, amit még meg sem kezdünk, el sem mondtunk, arra nézve álljon megértésül és magyarázatul annyi, hogy olyanoktól akarunk beszélni, a kiket — ha nem is mindenki — de a közönség legnagyobb része fölös-

léteben vannak fontosságuknak, hogyha véletlenül kidobnak egyet a rosszak közül és a világ még sem dől össze, esodálkozva tekint fel az égbe, mintha onnan várna azt a büntető vilámot, mely lesújt és romba dönti az egész emberiséget.

Mert hiszen ha piccoló nem léteznék, igen sok másképen volna. Ki hozná el reggelként újságjainkat, ki tartja fejében azt, hogy milyen újságot szoktunk olvasni, milyen izü vezérezik esik jól reggeli kávénkhoz és melyiket vagyunk képesek az ebéd utáni feketével egyszerre bevenni, míg az oszonnakévté miféle újságok olvasása teheli nekünk még edesebbé? Azonkívül apró megbízásainknak — apró szükségleteink rögtöni kielégítéséhez — mily pontosan felelnek meg az apró fecsekfarkak, a kiknek szeméből egy jövendő élet teljes reménye ragyog ki és úde arcaik pompásan illő keret gyanánt szolgálnak reggeli hangulatainkhoz, a mig fontoskodó arcaival járnak-kelnek közöttünk, a melyből az élet vídám derjéje nevet ki, önkénytelen eszünkbe jut a nagy német költő mondanása: »Szárke minden teoria, de zöld az élet aranyfája!«

S hogy ki ne hagyjunk semmit a piccoló fontos pozitívójából, hozzá kell tennünk és meg kell említenünk az ő pendantját, a borfiut, a kire a vendéglőnek itallakkal való ellátása van bízva. És ebben a tekintetben valóságos lélekiismerőnek bizonyul és filozófiai magaslátót tekint le a műveletlen világra ő, a ki az emberek lélektanát tanulmányozza, tanulmányozza pedig és kiismeri igen egyszerű módon; mert ő a sutba dobja a görög bölcset azon tételét, hogy: »ismertess meg barátaiddal és megmondom ki vagy!« ő egyszerűsíti a tételt és azt

Jogtanácsos bemutatja a szombathelyi választmány január 7-iki üléséről felvett jegyzőkönyvét; bejelenti, hogy a szegedi választmány hosszas lételessége a választmánynál is kellemetlen feltűnést keltett; bejelenti, hogy Varsady Sándor elnök, Ringhofer alelnök, Dautlich pénztárnok és Heigl ellenőrnek a választmánynak buzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz; bejelenti végül, hogy indítványozza a választmány, hogy a »Vendéglősök Lapja« szerkesztője is hívassék meg az igazgatósági ülésekre.

Többek hozzászólása után a bejelentések tudomásul vétettek, a jegyzőkönyvi köszönethez az igazgatóság maga részéről is készséggel hozzájárul; a tett indítvány tekintetében azonban, tekintettel arra, hogy a nevezett lap szerkesztője eddigél minden nemes törekvésnek ellensége volt, lapjában a szakipar érdekében minden ernyedetlen buzgalmat kifejtett, érdemeket szerzett szaktársat meghurcolt, állandóan személyes támadásokat folytat; egyhangulag elhatározza, hogy az indítvány mellőzésevel a »Vendéglősök Lapja« szerkesztőjét üléseire meg nem hívja; tekintettel azonban arra, hogy a nyugdíjgyűjteményében áll, hogy az igazgatóság működéséről a szaksajtó útján minél szélesebb kör szerezzen tudomást; utasítja a központi irodát, hogy a »Vendéglősök Lapja« szerkesztőségének az igazgatósági ülésekről felvett jegyzőkönyveket egyszerű másolatban közlés végett beküldje.

144. szám.

Jogtanácsos bemutatja Tóth Endre levelét, melyben jelenti, hogy működését Szegeden és vidékén megkezdette, hogy a szegedi pinczeregylet 1000 korona, a szállodás-ipartársulat 500 korona újabb alapítvánnyal járultak az egyesület alapítókéjéhez; a felajánlott összegek azonban be nem érkeztek.

Tudomásul vétettél azzal, hogy Tóth Endre ur utasított, miszerint működése eredményéről havonta minden hó 20-ig tegyen a központi irodába részletes jelentést, hogy az igazgatóság a 20—30. között tartatni szokott rendes havi üléseken szervezési működéséről kellőképp informálható legyen.

145. szám.

Jogtanácsos bejelenti, hogy az alapítói és rendes tagsági igazolványok kiállítottak.

Tudomásul vétetik s felkérik az elnökség, hogy a szükséges aláírás s hiteles pecséttel ellátva a tagoknak a választmányok útján mielőbb szétküldje.

146. szám.

Jogtanácsos bejelenti, hogy a sátoraljai helyi volt tagok közül hatan bejelentették, miszerint tagsági viszonyukat fentartani óhajtják az esetre, ha az igazgatóság engedélyezi, hogy tagsági díjaikat 1899. január 1-től fizethessék tovább.

Az igazgatóság a kért halasztást engedélyezi.

147. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Eble Lajos ajánlott Budapest területén tagok gyűjtésére olyképp, hogy az általa aquirált tagok részére igen mérsékelt díjazás mellett eszközölje a helyközvetítést. Bokros Károly és Förster Konrad ellene vannak, hogy a helyközvetítési ügye a nyugdíjgyűjtemény egybekapcsolassák, s főleg hogy a taggyűlésre a főváros területére barkinek is kizárólagos jog adassék.

Többek hozzászólása után elhatározza az igazgatóság, hogy a fővárosi helyközvetítőket egy értekezletre hívja egybe a taggyűlés módzatainak megbeszélése céljából, ennek foganatosítására

mondja: »mond meg mit iszol és rögtön rád ismerlek. Ezért jár-kel ő a vendégek között folytonos imperatori arccal, míg homlokán a filozófusok fensőségteljes ráncái borongnak, egykedvűen hordja a fröcsösöt, a sört, az ásványvizet, váltja fel a tányért és diplomata ügyességgel végzi a bizalmas fatadatokat. Mert a borfinnak az képezi ambícióját, hogy valamikor számadóvá lehessen, a mikor nemcsak passive, de active is használt fogja vehetni lélektanai tanulmányainak s nem theoretice, hanem tényleg adhatja meg vagy vonhatja el a hitelt azoktól, a kiknek physiognomiája nem jóra mutat, akkor tudniillik, mikor három emeletes házi ur lesz a kóruton vagy legalább is jó fogalmu vendéglője vagy szállodája lesz birtokában.

Addig azonban az ambiciozus piccolók és flozóf borfinok kénytelenek elvezetni a magas pinczér iskolát, hol rózsás almaikból igen sokat lekopat egy a tanítók páleája az iskolában, mint az ét-hordóktól és számadóktól nekik gyakran kijáró poflevesek, a mit kanalizálni ugyan nem lehet, de a ki beveszi, mégis jólakik vele. Pokrói-fokra, időről-időre tökéletesnek és tökéletesítettnek így ók, az ifju csemeték és mire végifutják az élet iskoláját, kevesebb ambíció, kevesebb flozófia lesz bennük, mint van jelenleg, hanem becsületesen megtanulnak számolni, ez pedig a fő, mert hiszen az élet sem egyéb, mint egy jól vagy rosszul sikerült összeadás.

Völgyes Andor.

Nérey Dezső, Petánovics József, Sztanój Miklós és dr. Solti Ödön urakból álló bizottságot kiküldi; egyben elhatározza, hogy bárki új tagot szerez, a mennyiben kívánja, a szokásos díjazásra igényt tarthat.

148. szám.

Bokros Károly bejelenti, hogy Berté Ede és Henrik automata-buffét tulajdonosok 100 ft alapítvánnyal járultak az egyesület alapítókéjéhez. Örvendetes tudomásul vétettél.

149. szám.

Elnök bejelenti, hogy Ö Felsője koronás királyunk Glüek Frigyes urat a szállodásipar és közjótélemény terén szerzett bokros érdemeinél fogva a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Minthogy a kitüntetett a nyugdíjgyűjtemény igazgatóságának is tagja, kedves kötelességet vél teljesíteni akkor, midőn indítványozza, hogy a nyugdíjgyűjtemény igazgatósága ezen érdemes tagjánál testületileg jelenjen meg és fejezze ki jókívánatait.

Az igazgatóság egyhangulag és örömmel, lelkesedéssel fogadja el az indítványt s elhatározza, hogy Glüek Frigyes ur, a Ferenc József-rend lovagjánál testületileg fogja kitüntetés alkalmából jó kívánatait kifejezni; utasítja az elnökséget, hogy az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokat a tisztelges idejéről kellő időben értesitse.

150. szám.

Elnök bejelenti, hogy a »Magyar Vendéglős és Kávésipar« szerkesztője nevében F. Kis Lajos, el lap felelős szerkesztője azon írásbeli kérelmet terjeszti az igazgatóság elé, hogy a »Magyar Vendéglős és Kávésipar« szaklapot nevezze ki az egyesület hivatalos lapjává, midőn bejelenti az egyesület összes közleményeinek, jegyzőkönyveinek közlése készséggel, egyben kötelezi magát arra, hogy ezen közléseket egészen díjtalanul, a nyugdíjgyűjtemény iránti önzetlen lelkesedésből minden szubvenció vagy bármiféle remuneráció nélkül eszközölje.

Az igazgatóság örömmel teljesíti e kérelmet, s midőn az önzetlen ajánlatot köszönettel elfogadja, a »Magyar Vendéglős és Kávésipar« szakközlönyt egyhangulag a »Szallodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjgyűjtemény« hivatalos lapjává kinevezi. Egyben utasítja jogtanácsost, hogy az egyesületet érdeklő közleményeket e lap szerkesztőségének esetről-esetre boecissa rendelkezésére.

151. szám.

Sztanój Miklós indítványozza, hogy Nagy Gábor kolozsvári szállodás-ipartestületi elnök urat kérje fel az igazgatóság, hogy Kolozsvárott a nyugdíjgyűjtemény érdekében propagandát csináljon és lehetőleg választmányt alakítson.

Az igazgatóság ez indítványt egyhangulag elfogadja, a foganatosítással jogtanácsost megbizta.

152. szám.

Sztanój Miklós indítványozza, hogy a budapesti vendéglősök kéresekkel fel arra, hogy a nyugdíjgyűjtemény kötelekibe mind maguk belépjének, mind pedig személyzetüket a belépésre buzdítsák. Jogtanácsos ajánlja, hogy a felszólító körlevélen változatlan az egyesület eddigi működése s felévi vagyonmérlege kivonatának közöltesék.

Az igazgatóság az indítványt jogtanácsos javaslatával együtt elfogadja, az intézkedéssel a központi irodát megbizta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bekezeszti.

K. m. f.

Dr. Solti Ödön s. k.

Nérey Dezső s. k.

Ok és okozat.

A napról-napra egyre-másra felderülő borhamisítások, melyeknek híre a magyar lapok nyomán az egész világ sajtóját bejárta, aktualitása és ropantulat égetővé tették ennek a kérdésnek a feszegetését, a mint az jelenleg szűcs mederben történik is.

A felfedezett borhamisítások szennyes hullámai már-már tulesapnak minden mértéken és határon és zűrzavaros árjuk elborítással fenyegeti a magyar bornak évszázadok óta feltve őrzött s mind a legújabb időkig jól megóvott hírnevét.

Az egyik napról a másik napra halljuk, hogy majd itt, majd ott fedeztek fel borhamisítást, némelykor egyszerre az ország három-négy helyéről is jelentik a feltalált nyomokat; az újságok zajt csapnak, újabb heves cikkek jelennek meg a hamisítók ellen, erélyes rendszabályokat sürgetnek, valamint a műbortörvény szigorú végrehajtását, melyet eddig csak immel-ámmal alkalmaztak.

Nemcsak teljesen helyesülünk és méltányoljuk azok törekvését, a kik mindenképen oda igyekeznek hatni, hogy a magyar bor nivóját és helyét az idegen termelésű borok között megtartsa, sőt előbbre is haladjon, hanem mi is segédkezet akarunk nyújtani ahhoz, hogy a régi és az újabb hamisítások folytán megtéptelt hírnev újra fényes legyen és teljes épségében ragyogjon tovább.

Épen ezért szigoruan elítéljük nemcsak, sőt egyenesen erélyes megbüntetést kérjük azoknak, a kik nem állják mérges, sőt a közegészségre teljesen káros pancsaikat a jámbor közönséggel megitatni és drága pénzen megfizettetni, a mig ők zsebükre ütve nyugodt lelkiismerettel és lelki-furdalás nélkül duskálnak a fényben, melyet bűnös uton, mások jólléte, és egészsége szétrombolásának árán szereztek meg.

És ki issza meg mindezeknek a levét? A magyar szőlőtermelők és a magyar borkereskedelem. A külföld, mely eddig a magyar borpiacot sűrűn látogatta, a folytonos borhamisítási hírek folytán elveszti bizalmát irányában, a kétséges helyzetben a gyanu hozzáférkőzik a borkereskedők megbízhatóságához, a minek kimaradhatlan következménye az, hogy a külföld kevésbé keresvén a magyar bort, a borkereskedelem pangásnak fog indulni, mig a borkivitel, mely pedig nálunk jelentőségteljes nemzetgazdasági tényező, egyszerűen el fog enyészni, a minimumra redukálódik és a szőlőtermelői terményüknek a belsőleendő értékesítésére lesznek utalva. Igen ám, csak hogy a belsőleendő a folytonos hamisításokkal megriasztott közvélemény még nagyobb bizalmatlanságot fog tanúsítani; ennek következtése lesz, hogy a vendéglők, melyekben pedig a borforgasztás teljességgel alaplényező és jövedelmüknek egyik főforrását képezi, elveszti vendégeit, ipara hanyatlásnak indul és hogy ezt megmenntesse, más segédesszközlekhöz kénytelen fordulni. És ezt fogják tenni a borkereskedők is, hogy el ne pusztuljanak s hogy existenciájukat biztosíthassák, azt tudniillik, hogy figyelmüket a külföldi, meg nem támadott borokra fogják irányozni, külföldi borokat fognak importálni, a külföldi borok — más természetes bor nem létében — hálás piacot fognak találni hazánkban; elárasztják a magyar piacot külföldi termelvényekkel, melyeknek jó minőségét igen nehéz ellenőrizni s melyek között bizonyára a fel nem fedezett hamis bor sem lesz ritka s ekkor a magyar bortermelő koldusbotot vehet a kezébe s az évszázadokon keresztül dicsőségteljesen virágzó magyar bortermelés és borkereskedelem elvesztvén létjogosultságát, természetes alapja hiányában megszűnik létezni s a magyar bor fényes hírneve csak régidőkből maradt emlék lesz.

Sokan talán pesszimizmussal és a dolgok félreértésével fognak vádolni, ha e cikket — melyben oly sötétre festettük a bortermelés jövőjét — elolvassák. Pedig nem tuloztunk egy cöppet sem. Az ok és okozat törvénye az ösidőktől fogva mindenkor létező hatalmas törvény, mely erejét sohasem fogja elveszteni. Az általunk vázolt okokból logice be kell következnie azon okozatoknak, a melyek árnyéka tette oly sötété a lerajzolt képet.

Azonban ha az okokat eltüntetjük, eltűnik az okozat is, vagy pedig más okozat lép az előbbi helyébe. Mindenesetre az lett volna jó, ha a felfedezett hamisítások nem hoztattak volna nyilvánosságra, már főleg a külföld irányában fennálló reputációnk és a magyar bor óva őrzött hírneve szempontjából. De ha a litok kipattant, sőt világgá kürtöli a sajtó ezerszajú fantomja, egyetlen orvosszert ismerünk, mely a romlásnak útját állhatja és megmentheti a magyar bortermelést az enyészettől, a magyar borkereskedelmet a pusztulástól és a magyar borpiacot a külföldi bor beözönlésétől. Erélyes rendszabályokra van szükség, mely egyszer s mindenkorra útját állja a borhamisításnak, ne elégedjünk meg fel és ismét fel rendszabályokkal, melyek csak zavartabbá tehetik a helyzetet, hanem a hatóságok feleljenek meg szigoruan kötelességüknek, kísérjék a legnagyobb figyelemmel a borral szedelgő gazemberek rosszra irányzott tevékenységét, vessenek gátat a borpancsolók üzelmeinek, a műbortörvényről szóló törvényt hajtsák végre a legkíméletlenebbül, üldözzék kegyelem nélkül az annak rendelkezése ellen vétőket, írtsák ki a gát, a tuskét, a bojtortjant, és akkor a magyar bortermelés újabb lendülettel, böles elővigyázat mellett fejlődésének soha nem remélt fokát fogja elérni.

W.

A magyar borászat ügye.

Azon köztudomású harez folyamán, a melyet az »Egyelőre« hetek óta folytat borgazdaságunk megrontói ellen, a főváros legkiválóbb borászati szaktekintélyei egymásután szólaltak föl a mi állás-

az én működésemet irányítják. Mert az én lelkesedéseimnek rugója nem más, mint iparunk lángoló szeretete és azért szinte szomorúvá tesz, hogy már az is, amit tettem, szerény csekélységem kitüntetésére méltó. Azért is akkor, mikor más karlársaim a megélhetés kenyercéret kénytelenek küzdeni, hivatottnak éreztem magamat munkálni azt, amire az ő munkásságuk nem terjedhet ki, s ha a kitüntetés nekem is jutott osztályrészül, nem a magam személyének, hanem iparunknak tulajdonítom azt. Ami dícsőség a kitüntetésben foglaltatik, abból újabb buzgalmat akarok meríteni ahhoz a küzdelemhez, melynek végének: iparunk megbecsülésének, tisztelésének és elismerésének kell lennie. Eddigéllel mindenki feltett kalappal ment el iparunk előtt! Most? Kezdek egy kissé megemlélni. Hat ok ez arra, hogy már most örömlünkben ujjongjunk és lelkesedjünk? Nem! Mert céljainkat még távolról sem értük el. Hanem igenis, legyen ez buzdiús arra, hogy szeretettel kedves iparunkon tovább is lángoló lelkesedéssel csüngjünk, vállalt és fáradszónal buzgósággal igyekezzünk annak céljait megvalósítani. Erre az eszményi kívánságom beteljesedésére emelem poharamat azokra, kik mint a díszes társaság apostolai, hivatva leszenek azt megvalósítani, akiknek szíve hevesen dobog, ha vendéglős-iparunkról van szó! Erre emelem a díszes billikomot. Az Isten éltesen mindnyájunkat, sokáig, nagyon sokáig!

Az igazi szónoki hűvével előadott tartalomdús beszédet, mely a társaságot egészen magával ragadta, B o k r o s Károly, nyugdíjgyesületi alelnök felszólalása követte. Beszédében kedvező témáját a vendéglős-iparnak a törvényhozásban való képviseltetését hűvével fejtegette, majd a serleget G u n d e l, G l ü c k és S t a d l e r egészségére emelte. Kívüle beszédek tartottak még: Dr. S o l t i Ödön, a nyugdíjgyesület jogtanácsosa, F. K i s Lajos szerkesztő, P o p p e l Miklós titkár, T e a s d a l e Ottó, K o c h József és S z t a n o j Miklós. Egy kis szünet után ismét sok beszéd és felkőszöntő következett, és egy kedves epizód után, midőn G u n d e l elnök gavallérosan vezette be karján ifj. K o m m e r Ferencczét, a kit fel is köszöntött, a díszbelet késő este a vendégek legjobb hangulatával véget ért — elméletileg. De gyakorlatilag még nem, mert még ifjfélfel U p m a n n, H e n r y C l o y és tudja az eg micsoda nemes szivarok sűrű füstje és telemes rakás F r a n c o i s palack bizonyította, hogy a hívek közül többen még mindig — ebédelnek.

W.

Az I—III. ker. vendéglősök táncvígalmá.

Amint előre látható volt, az I—III. kerületi vendéglősök által rendezett, f. hó 9-én, a hírneves »F á c z á n« összes helyiségeiben megtartott bál erkölcsileg és anyagilag is a legjobban sikerült. A lépcsőház délvideki növényekkel pompásan feldíszítve igen hatásos benyomást tett és méltó bevezetést képezte annak az impozáns látványnak, a melyben a nemzeti zászlókkal bőven díszített, mintegy kertre varázsolts bali terem megpillantása által volt része a vendégeknek.

A bali vendégek elég gyorsan igen szép számban gyűltek össze. A tánczenét a 69-ik gyalogezred zenekara szolgáltatta K v a p i l József karmester vezetésé alatt. A tánc pont 9 órakor a vendéglős-indulóval vette kezdetét, 10 óra tájt pedig már mozogni is alig lehetett. Szép asszonyok és leányok táncosait karján bájos látványosságul szolgálták. Az érkező férfi-közönség azonban a tánc előtt előbb egy-két pohár sört hajtott fel az elismert hírnevű »Első Magyar Résvény-Serfőzde« kitűnő termékeiből, csak aztán ment át a szomszédos táncterembe, hogy Terspochorének hódoljan. Az első négyest 180 pár táncolta. A budai kartársak közül ott láttuk P e t z Károly, Buzik, Lerner, Gürsch, Schlaucher, Bauer, Bojcsics, Nagy, Albecker, Wenzl, Zalder, Hausmann, Ujhelyi, Szauer, Medlitz urakat, Werner és dr. Wágner szódavizgyáros urakat, valamint még sok másokat is, a pesti oldalról pedig G u n d e l, B o k r o s, K o m m e r F., Löwenstein, Rajágh, báró Sellenmayer, Páris, Szacelláry, Koczor, Dozse, Förster, Králik, Schnell, Fürst, Schartner, Farkas, Vogler, Fries urakat láttuk a vidám társaságban.

Buzik ur felolvasva François Lajosnak Budafokról érkezett sürgönyét, melynek tartalma a következő volt:

»Családi gyászunk miatt, csendes házi körben üritjük poharunkat, a most megkezdődött budai vendéglős bál anyagi és erkölsi sikerére. Éljen!

A kedvelt François hatalmasan megjelenezte a társaság. Erre Buzik ur egy kis üdvözlő beszédet mondott a fővárosi pesti oldalról átjött kartársakhoz, a mire G u n d e l elnök ur igen szépen válaszolt. P e t z ur is üdvözölte a Pestieket, akik barátságunknak ily szép számú megjelenésük által adták kifejezést. Az igen jókedvű társaság a rendező asztalon François és T ö r l e y nemes nedű mellett a lehető legkedélyesebben mulatozott.

Az I—III. ker. vendéglősök pompásan sikerült táncvígalmán megjelent hölgyek névsora. A s s z o -

nyok: Schlaucher Ferenccz. Fürst Tivadarné, Farkas Istvánné, Friesz Józsefné, Vogler Jánosné, Schartner Jánosné, Siebell Gyuláné, Medur Jánosné, Weisel Györgyné, Ujhelyi Vilmosné, Fuith Lajosné, Novoszád Ferenccz, Lebbardt Károlyné, Mikulasik Ferenccz, Preiszler Istvánné, Gerstl Ferenccz, Lerner Mihályné, Wavbricska Andrásné, Cappillieri Károlyné, Mersch Konrádné, Günzl Manóné, ifj. Haber Károlyné, Mader Károlyné, Boskó Jánosné, Gallauer Károlyné, Posch Józsefné, Friedl Edéné, Muics Andrásné, Schaffer Györgyné, Kaufmann Jánosné, Mayerné, Kollárné, Füle Istvánné, Wurm Károlyné, Fuchs Antalné, Niemanné, Cseh Istvánné, Polifka Károlyné, Kopper Károlyné, Sturmne, Schumy Károlyné, Okos Lászlóné, Deckmann Ágostonné, Kogler Frigyesné, Mészáros Frigyesné, Gábor Mihályné, Wödl Jánosné, Berger Vinczéné, Csizik Jánosné, Kuzmann Antalné, Popper Antalné stb. Leányok: Lerner Katicza, Pertl Irma és Liska, Fürst Mariska, Spittelner Elza és Emilia, Friesz Irma és Gizella, Weisel Antonia, Fuith Paula, Álbecker Józsa és Katicza, Novoszád Etel, Lebbardt, Erzsébet, Günzl Miczike és Hermin, Gürsch Gizella, Schlaucher Eliz, Boskó Elza, Muics Ella, Schaffer Eliz és Hedvig, Blaha Irma, Zsák Ilka és Katicza, Wavbricska Irma, Gallauer Irma, Müller Irma, Schimmel Anna és Otília, Wurm Emma, Hochhauser Riza és Anna, Niemann Irén, Wachshofer Borcsa, Wittenberger Lujza, Vuksa Teréz, Berger Irma, Katicza és Anna, Biegelbauer Irén, Schumy Józsa, Horváth Józsa és Mariska, Preczényi Róza és Irma, Abelsberger Jolán, Lázár Gizella, Tomcsányi Margit, Bencsen Alberta, Kogler nővérek, Patizsli Déli, Moyzes Gizella és Anna, Schöberl Irén, Müller Janka stb.

A jó bor.

— Néhány aktuális megjegyzés. —

Több oldalról intéztek hozzám kérdést a termelők köréből: mondanám el nézetemet: mi módon lehetne a boraink iránt annyira megrendült bizalmat a legjobban és legkorrektebbül helyreállítani? Ez indít arra, hogy elmondjam az alábbiakat, több mint negyven évi gyakorlati tapasztalataimra támaszkodva.

A bor, ez a nemes termék, a tisztaság hajadonhoz hasonló, a ki, ha nem a legjobb társaságban forog, máról holnapra rossz hírbe keveredhetik. Így vagyunk ma az ugynevezett »bornyagkereskedők« egy nagy részével is, a kik mint nyári eső után a gomba, úgy támadnak a földből, nem törődve affal: értenek-e valamit az üzlethez, vagy nem, a fő nekik az, hogy meg legyen az ugynevezett »vegyi próbat kiálló« (analysesfői) pinchemesterük és egy pár tolakodó szemtelen utazójuk, a kik készek minden tisztességben megőregedett házat hirtelen meggyanusítani és bezipkolni: akkor a bornyagkereskedésnek menni és virágoznia kell.

Mélyen sajnálhatjuk, hogy ilyen természetellenes és egészségtelen állapotok jöttek létre s ez egyedül annak a körülménynek tulajdonítható, hogy a magas kormány könnyűvé teszi a minden szakismeret és egyéb kellékek nélkül levő bizonyos embereknek, hogy engedélyhez jussanak (mikor még a foltozó cipésznek is igazolnia kell a képesítést) s a legrovidebb idő alatt pár száz hektolitert kérdéses minőségű borral ugynevezett bornyagkereskedést kezdjenek. Hát megvan az ilyen embereknek a helyes érzéke az iránt, mit jelent tulajdonképen ez a szó »bor« és mily elképzelhetetlen feltételek követhetnek ahhoz, hogy ezt a nemes terméket méltó és jól megérdemelt módon juttassák a világba? Van-e az emberek eme fajtajában elég öntudat és megvan-e a feltétlenül szükséges tisztasági érzék, hogy tudják, miszerint a valóban jó realis és szolid borkereskedő, borának helyes és természetihű ápolásában ép olyan fokon kell hogy álljon, mint egy jó anya gyermekeivel szemben? Hisz csakis ott kapható egy pohár tiszta, nemes eredeti bor, ahol mindezek a tényezők együtt működnek és a szigoruan tiszta kezelés, az idejében való lehozás, hosszabb raktározás stb. által a bort fejlődésében, érésében támogatják, nem pedig ott, ahol — mint a mostani bornyagkereskedők egy része teszi — ma összeszedik az olcsó kerti borokat, hazaviszik, a cukor, víz, glicerin, spiritusz stb. pótlékokat és egyéb meg nem engedett alkatrészeket belekeverik, hogy holnap aztán mint finom asztali és bakator-bort (?) a világpiacra dobják és a szegény termelők szézezerrel, akik gyakran utolsó garasukat temelik bele szőlőikbe és az igazán szolid borkereskedők, akik undorodnak az ily üzelmektől, lehetetlenül kénytelenek nézni, miképen lép fel egy pár tucztat kétes becsületességű ember szemtelen hetykeséggel s miképen tölti meg zsebeit uszorás módon tilos machinációkkal, miként lesz illuzóriussá mindaz, amire néhány tisztességes szakember törekszik és amit a magas kormány sok jó szándékkal és nagy áldozatokkal teremtett, miképen díszkreditaltaltik.

Nézetem szerint tehát ilyen kritikus, minden bizalmat megrendítő időben a bort fogyasztó nagy közönség bízalma csak úgy volna visszanyerhető, ha először a kormány az ujonan alapítandó borkereskedéseket szigorú konzessziókhöz kötné, és másodsor, ha — mint már azt 1891-ben néhai

Baross Gábor miniszterrel szemben a harmadik anként-ülés után bizalmas uton kifejtettem — a kormány a sok panasz és visszaélés megszüntetésére Budapestben néhány elismert szakképzett és jól díjazott tagból álló bizottságot szervezzen, melynek az lenne a feladata, hogy a bortermelőket időről-időre beutazza, várattalul, bejelentés nélkül szigorú helyi és pincevizsgálatokat tartson épen úgy, hogy az a gyógyszerárakban történik s ezt az eszközt tartom egyedül praktikusnak és legjobbnak a terjedelmes bortörvény mellett arra, hogy az óriási kiterjedésben fűzött bűnös visszaéléseknek gátat vessen.

Hisz annál, a ki igazán tisztá, minden tisztá marad. Annál akár éjnek idején tarthatnak vizsgálatot, nem kell félnie; az inszolid borpansolók pedig magától megszökik és felhagy az üzlettel, ha zaklatják.

Mikor javaslatomat a boldogult miniszternek előterjesztettem, rövid gondolkodás után így felelt: »Tudom, hogy egy régi, becsületes czég képviselőjével van dolgom s be kell vallanom, hogy mindazok közt, a kiket hallottam, ez volna a legegyszerűbb és leghelyesebb megoldás, de a magyar törvények nem engedik meg, hogy valakit bizonyítékok vagy gyanúok nélkül a házában meg-lepjünk.«

Fájdalom, mégis azt látják, hogy a kormány kénytelen volt a korlátlan kihágások következtében, ha nem is egyenesen, de kerülő uton a házába és pinczébe jutni, hogy végre gátat vessen a szemtelen tulkapásoknak, és ily módon lehetőleg megvédje a szolid borkereskedés és a termelők erősen fenyegetett érdekeit s ismét visszavivja a teljesen megrendült bizalmat.

Nézetem szerint a valóban realis borkereskedőknek és termelőnek nincs mit félnie az ilyen kívánatos, szigorú rendszabálytól, csak a lelkiismeretlen pánzsóvár pansolók félnék attól; az ilyeneket ki kell irtani, ez a főfeladat. Mert a borkereskedést nemcsak úgy kell tekinteni, mint uszorára teremtett eszközt, hanem azért egy kissé ideálisan lelkesebb is kell hogy tudjunk, kivált mikor látjuk, hogy egy-egy szerencsés, kiváló évfolyam milyen nagyszerűen, pompásan fejlődik és mennyi szép reményt nyújt az iránt, hogy a növényekből ily és derék együtt válik. A súlyos küzdelem, a nehéz gond daczára előfordul az is, hogy a fizző nem akar parirozni, nevezetesen ha a termelők szüretkor és a forrás alatt, — a mit, fájdalom, nálunk még mindig csak mellékesen kezelnek, a minek pedig a földolagnak kellene lenni — a termelő nem szemtelen a legnagyobb figyelmet.

Ennek a következménye aztán különösen a melegebb évszakban való széklődésnél az utóforrás, a felfordulás, a megtörés stb. és mindezt az ártatlan borkereskedő kell hogy megszenvedjen, mert azonnal fejéhez vágják az obligát »borpansolók« jelzöt. Vagy pl. a magánfogyasztó egy hordócska bort 2—3 hétig és tovább is fogyaszt a csapról: hogy az ilyen bor megzavarodik s ezetes lesz, magától érthető; ennek daczára sem akarja az illető a saját hibáját beismerni, hanem minden baj okát a borkereskedő vállára hárítja. Vagy a finom palackboroknak, ha azokat felbontva, rosszul bedugaszolva hosszú ideig tartják, a mi alatt különösen a vörös bor szenved, de a mi nálunk nagy divat, sőt odaig megy, hogy a megkezdett palackot a hideg élekkamrába vagy télen az ablakok közé teszik, holott a francia az ő bordeauxi palackját nem ritkán még nyáron is langos vízbe állítja, — bizony nagyon megváltozik és megromlik a nélkül, hogy annak a borkereskedő volna az oka.

Az oly nemes és finom termék, mint a tiszta fajbor, hasonlít a gyöngéd virághoz, melynek a hideg is árt; mert a vörös bor mindjárt elveszti a tükret, fényt és zamataját és megzavarodik, gyakran teljesen élvezhetetlenné válik. Nem elég tehát, hogy egy pohár jó és nemes bort kivanjünk, tudnunk is kell azt jól eltartani, értenünk kell hozzá, hogy megfelelő helyre tegyék és gondozzuk, mert csak akkor lehet azt igazán élvezhetni és méltányolni.

Midőn a hatvanas évek elején haza jöttem és a néhai édes atyám által egyedül vezetett borüzletet a mai színvonalára emeltem, általános volt a panasz, hogy a mi alföldi boraink nem kivitelképesek. Én azonban csakhamar meggyőztem a közönséget az ellenkezőről, és én voltam az első, a ki behoztam a palackbor-üzletet és bebizonyítottam, hogy a mi boraink elég jók arra, hogy kiállják a leghosszabb délővi utat, és rég ideje már, hogy India legdélőbb részében a mi pompás muszka-, magyarád-, pankotai- és ménes-gyorok-, paulisi borainkat isszák, melyeket a Rajnavidek első szakemberei csodálnak.

Valóban, a szívünk kell hogy fájjon, e nemes üzletág iránti minden kedvünk és szeretetünk el kell hogy vesszen, ha a mostani kinövéséről a lapokban a híreket olvassuk. Azért gyors és erélyes segítségre van szükség a jelzett irányban a közjog érdekében s nekem erős meggyőződés, hogy csakis ebben az irányban találják meg a bajok egyetlen és biztos orvoslásának eszközeit.

Arad.

Domány József,

es. és kir. udvari borszállító és szőlőbírtokos.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Február 17-én: **Jahn Ede**, VI. kerület, Andrassy-út 42.

Február 24-én: **Lippert Lajos**, Erzsébet-körut és dohány-utca sarok.

Meghívó a „Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata” és a „Budapesti Pinczér-Egylet” által közösen 1899. évi február hó 28-án a Royal-nagyszállóba összes termeiben rendezendő jótékonycélu bála. A bál tiszta jövedelmének a vendéglősök ipartársulatát megillető fele a szakiskola fenntartására fog fordíttatni, a tisztá jövedelmének a pinczér-egyletet megillető feléből 20% a szakiskola fenntartására, 80% a pinczér-egylet betegsegélyző és temetkezési pénztára javára fog fordíttatni. A rendező-bizottság elnökségének tagjai az ipartársulat részéről **Kommer Ferenc** rendező-bizottsági elnök, **id. Kammer Ernő** tiszteletbeli elnök, **Gundel János** bálnök, **Wirth Ferenc** alelnök, **Mehring Részó** pénztárnok. A pinczér-egylet részéről **Gaál Andor** elnök, **Rusnyák Ferenc** jegyző, **Krassy Bódog** pénztárnok, **Kiss Henrik** alelnök. Személyjegy 3 frt. Családjegy (1 ur, 3 hölgy) 5 frt. A jótékony cél iránti tekintetből felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: az ipartársulati irodában (IV. Himző-utca 1.), a pinczér-egylet irodájában (IV. Megyeház-utca 9.), továbbá minden szállodában, vendéglőben és este a pénztárnál.

Kern Ferenc †. Hosszas fájdalmas szenvedés után a kérélnhetetlen halál ismét elragadta körünk-ből egyik derék kartársunkat, kinek emléke bizonyára hosszú időig meg lesz őrízve emlékezetünkben. **Kern Ferenc**, a „Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának” választmányi tagja, jobblétre szenderült. Folyó hó 10-én d. u. 1/4 órakor gyülekezett a meghaldogult nagyszámú barátából és tisztelőiből álló gyászoló-közönség a Bethlen- és Garay-utczák sarkán levő gyászházban, hogy az elhunyt kartársnak megadja a végtisztességet. Miután a holttestet beszentelték és az ennek megható gyászdalt énekelt, a több száz főre menő közönséggel megindult a halottas kocsi az erzsébetvárosi templom felé. Elöl az ipartársulat zászlóját vitték, utána következtek az ipartársulat tagjai, mintegy 80-an **Gundel János** elnök vezetése alatt, majd a „Pannonia” temetkezési egylet zászlója következett, mely egyletnek a meghaldogult tagja volt, továbbá a koszorúkkal dusan megerthelt virágkocsi, melyen feltűnést keltő volt **Gundel János** koszorúja és **Páris Vilmosé**. Ezután jött a temetési szertartást végző lelkész nagy segédlettel, végül a halottas kocsi, melyet négy ló vont. A templomban a holttestet újra beszentelték, a zászlókat meghajtották és a gyászoló közönség bucsút vett a drága halottól. Ezután a gyászmenet óriási kocsisorral a temetőbe vonult, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezték. A béke anyála lebejzen hamvai fölött!

A magyar üvepipar helyzetéhez. A nehéz krízis, mely alatt a hazai üvepipar szenved, már többször nyilvános beszéd tárgyat képezett. Persze a kormány is foglalkozik e krízissel, s a kereskedelemügyi miniszter nemrég már azon kérdéssel foglalkozott, mikép lehetne a hazai üvepipar helyzetét segíteni. S tényleg a miniszter úr, hogy esedeg az üvepipar felségélyezésére állami segélyt szerezzen

meg, Németországból első szaktekintélyeket hívott meg, akik két hazai pénzügyi szaktekintély által kísérvé, a magyarországi üvegyárakat meglátogatták s azok készítő képességüket megvizsgálják. Ezen vizsgálatok körülbelül egy hónapot vesznek majd igénybe, mely idő után a kormány a nyert szakvéleménnyel újlag foglalkozik, hogy még ez év tavaszára nehez krízist elháríthassa.

A temesvári pinczéregylet f. évi február hó 18-án saját pénztára javára a **l a r c z o s b á l t** rendez a Temesvárott állomásozó katonai gyalogezred zenekara közreműködése mellett. Tekintettel arra, hogy a bálnak rendezőségét a pinczéregylet derek tagjaiból választották, a bál sikere előre is fényesnek jósolható.

Hamis borok a vidéken. A napi lapokból gyakran olvashatjuk, hogy a járási főszolgabírák kerületeikben szigorú vizsgálat alá veszik a gyanu hírében álló borkereskedők gyanu borait. Hasonló erélyvel lépett fel **Bottka Ferenc**, a szent gróti (Zala m.) járás érdemes főszolgabírája is. Megvizsgálta a csáfordi határban létező **Bünbánya pinczét**, mely **Gutmann** szombathelyi borkereskedő bérletet képezi, s a gyanu borokból a budapesti állandó borvizsgáló bizottságnak a kellő mennyiségű mintát vegyelemzés végett felküldötte.

»**A szőlő helyes metszése**« című szakmunka második bővített és átdolgozott kiadása ez év február havában fog megjelenni. Jelégje: »Szőlőt metszeni könnyű, de jól metszeni nehéz!« Az okserű szőlő-metszést tárgyal ezen hasznos könyv most már a második kiadásban bővítve **Maurer János**, ismert nevű borász és lapszerkesztő tollából ered. Az egyes metszési módokat rajzokban is bemutatja. Kinek szőlője van, annak nélkülözhetetlen segédeszköze, tanácsadója és kincses bányája ezen könyv. **Egy forint** elegendes beküldése mellett bérmentesen küldi meg szerzője, **Maurer János** (Kassa, Maurer-udvar).

MEGHIVÓ

a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata

és
A BUDAPESTI PINCZÉR-EGYLET

által közösen

1899. évi február hó 28-án a ROYAL nagyszállóba összes termeiben

rendezendő

Jótékonycélu Bála.

AZ IPARTÁRSULAT RÉSZÉRŐL:

Kommer Ferenc id. **Kammer Ernő** **Gundel János** **Wirth Ferenc** **Mehring Részó**
rend. biz. elnök tiszteletbeli elnök bálnök alelnök pénztárnok

A PINCZÉR-EGYLET RÉSZÉRŐL:

Gaál Andor **Rusnyák Ferenc** **Krassy Bódog** **Kiss Henrik**
elnök jegyző pénztárnok alelnök

Személyjegy 3 frt. KEZDETE 9 ÓRAKOR. Család-jegy (1 ur, 3 hölgy) 5 frt.

Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: az ipartársulati irodában (IV. Himző-utca 1.), a pinczér-egylet irodájában (IV. rostély-utca 1.); továbbá minden szállodában, vendéglőben és este a pénztárnál.

A jótékony cél iránti tekintetből felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A tiszta jövedelmnek a vendéglősök ipartársulatát megillető fele a szakiskola fenntartására fog fordíttatni.

A tiszta jövedelmnek a pinczér-egyletet megillető feléből

20% a szakiskola fenntartására, 80% a pinczér-egylet betegsegélyző- és temetkezési pénztára javára fog fordíttatni.

A HUBERT J. E. pozsonyi cég pezsgőborainak

GENTRY CLUB

EXTRA DRY ÉS TRIPLE SEC

(AZ ORSZÁGOS KASZINO PEZSGŐJE)

Vezérképviselte és főraktára **SZIMON ISTVÁN**-nál Budapest V., váczi-körut 12. sz.

TELEFON.

Nem acetylen!

Világítás!

PERFECTOR

szabadalmazott gázugyártó-készülék

világítási, fűtési és erő kifejtési czélokra.

Új gázkészülék.

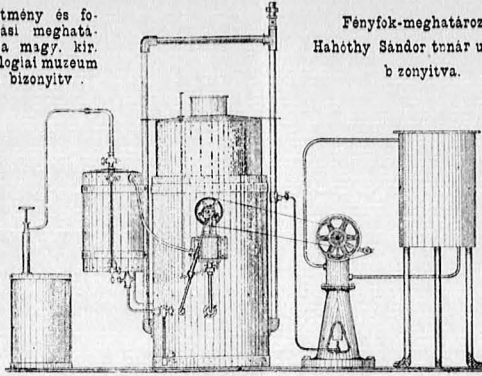
Mindenhol felállítható, teljesen veszélytelen, mert a légszuszog hideg uton állítatik elő. Felügyeletet nem igényel, könnyen kezelhető. Nem robban, nem ártalmas.

Világítási berendezések létesítésére, minden házban, szállodában, kaszinóban, színházban, nyaralóban, fürdőhelyeken, kastélyokban, mulatókban, gyárakban, műhelyekben, vendéglők és kávéházakban.

Gázmotorok utján, úgy műhelyekben ipari gépek hajtására mint gazdaságokban gazdasági gépek, rosták, mozszolók, szecskavágók, darálók stb. üzemben tartására a legjobb és legelősebb erő.

Teljesítmény és fogyasztási meghatározás a magy. kir. technológiai múzeum által bizonyítva.

Nem robbanékony!

Fényfok-meghatározás Hahóthy Sándor tanár ur által bizonyítva.

Nem ártalmas!

Új gázkészülék.

Egy 83 gyertyafényű láng mintegy 1 1/2 krba kerül. Egy óra lőerő 5 krba jön.

Eddig már számos „Perfector” berendezés működik az országban világító és erő czélokra, melyekről elismerő levelek felett rendelkezünk.

Petroleum- és benzín-motorokat olcsón átalakítunk gázunkhoz.

Részletes ismertető leírások és költségvetések ingyen és bérmentve.

MAUTNER ADOLF és Társai

BUDAPEST, V. kerület, ARANY JÁNOS-UTCA 3, a hol a világítási berendezés megtekinthető.

Fűtés!

Erő!

Magyar gyártmány! — Magyar találmány!

Magyar találmány! — Magyar gyártmány!

Alapított Bécshen 1872-ben.

STEINER JÓZSEF

czukrász és pékmester

VII., Király-utca 67. szám.

Ajánlja legkiválóbb minőségű, izletes készítményeit.

Legmagasabb kitüntetések.

Referenciákkal a legkiválóbb szállodák, vendéglők és kávéházak szolgálnak.

Kataphorese-gyógymód.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infekcionális betegségei, idült reumatikus, csúszos s köszvényes bántalmak, makacs bőr s női bajok, ifjúkori könnyelműség folytán fellépett gyengeségi állapotok (impotentia) ellen

páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk:

DR. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET

BUDAPEST, VI. kerület, Teréz-körút 44. szám, I. emelet.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygienia s orvosi Technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkotó „Kataphorese” gyógymód alapján nagyszabású gyógytermekkel van berendezve.

A Kataphorese-gyógymód belső gyógyszerek adagolása nélkül a legkisebb kellemetlen érzés és utókövetkezményektől teljesen menten a legrövidebb idő alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Gyógytényezőkként szerepelnek: kataphoretikus jodbrom, sós, kénes, aczél, vas, szóda, tannin, sublimat villanyos gyógyfürdők, összes hydro-elektrotherapiai műveletek, skót s villanyos zuhanyok, Metzger-féle s villanyos massage, villamossági, gyógytornászati, izasztó, ivó és dietetikus gyógymódok, stb.

Az intézet Dr. Mitzger Tivadar személyes vezetése alatt nyitva naponta d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Levelekre díjmentesen választalnak.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

!! MOST JELENT MEG !!

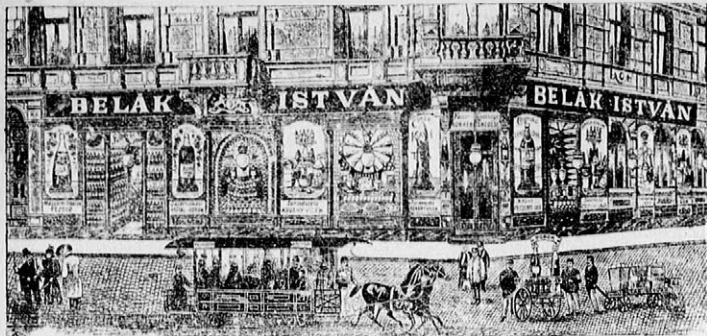
Kataphorese-gyógymód.

Az ideg- és nemi betegségek gyógyítása.

Írta: DR. MITZGER TIVADAR.

A könyv finom, famentes papírra nyomva, elegáns kiállításban közel 200 oldalnyi terjedelemben jelent meg. Ára 2 forint 50 kr. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em. A könyv teljesen zárt borítékban küldetik szét.

Kávé-magazin Budapesten.

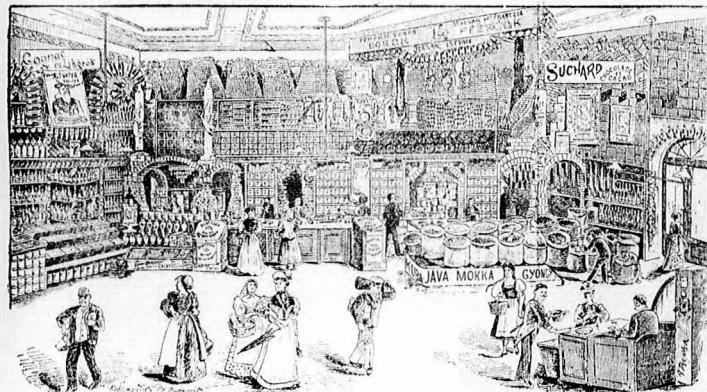

Kávé

elvámulva s hármentve, postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével Budapestén házhoz szállítva

1/2 kg. Kubakávé	6.50
1/2 kg. Mokkaávé	6.50
1/2 kg. Jávakávé	6.50
1/2 kg. Gyöngykávé	6.80
1/2 kg. Portorikóávé	5.80
1/2 kg. Cs. kev. tea	1.55
1/2 kg. Törmelektéa	—,95

A tea a kávéhoz csomagolható. — Egyes fajok külön vagy vegyesen is küldetnek.

Szétküldés kizárólag Budapestről

BELÁK ISTVÁN Budapest, VII.,

Telefon 61—75. Rottenbiller-utca 4. Telefon 61—75.

FIUME — TRIEST.

Chocolad Stühmer

Védjegy.

Elismert legjobb gyártmány.

Kapható Budapesten és vidéken a legtöbb fűszerkereskedésekben

Magyarország legnagyobb gyára.

Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 8.

Arany- és ezüstérem.

Jurtag az 1885. országos-kiallításán.

Veszek uradalmi hajtóvadászaton elejtett mindennemű

VADAKAT

(hízott baromfit és friss tojást)

Géczy Ferencz

Budapest, IV., Városház-tér 2.

Ajánlok friss lövetű

Fácánokat, Foglyokat, őz-czombokat és gerinczet, pörkölt vadsertést kimérve, idei hízott pulykák, káppanok és egyéb ünnepélyekre szükséges czikkeket.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Francia pezsgőbor-gyárosok Louis François & Comp.

csász. és kir. udvari szállítók.

Diplome d'Honneur

Lissabon.

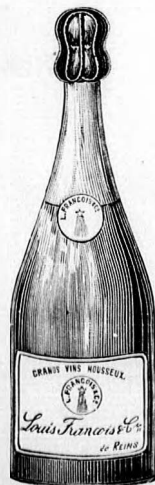
Promontor.

Arany érem

Páris, Nizza, Temesvár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és ezüink mint ilyen a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszéknél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

**Főraktár: Borhegyi Ferencz ezeltől Laposy
Budapest, Haas-palota.**

Vezérképviselőség: Ruda és Blochmann, Budapest.

LEFKOVITS TESTVÉREK

cs. és kir. szab.

teke- és dákó-gyárosok

Budapest, VI., Király-utca 36. szám.

Az ezredéves kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitüntette.

Ajánljuk különleges gyártmányainkat, ugymint: két márvánnyal felszerelt fordítható teke-asztalainkat karambol- és bábjátéka szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárókeszülékekkel. Gyártunk továbbá: **stabil karambol és báb (kégl) teke-asztalokat, dákókat,** francia mód szerint, elefántcsont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-berendezéseket a legdiszesebb stílusú kivitelben úgy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobbkivitelben, valamint dákók és elefántcsont-labdák készítettnek v. ujakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok áthúzása valódi Tuffle-posztóval a legújatosabban teljesítettnek.

TELEFON.

HIVATALOS RÉSZ.

= A járdafoglalási díjak felemelése ellen a Budapesti Kévéspártársulat felelőszét nyújtott be a belügy-ministerhez, a mely felelőszét itt adjuk szó szerinti szövegében.

Nagyméltóságú Minister Ur!

A Budapesti Kévéspártársulat annak folytán, hogy a székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése az 1899. január hó 18-án tartott ülésében elfogadta a tanács javaslatát: a járdafoglalási díjnak az eddiginél magasabb összegben való megállapítását, indítatva érzi magát ez ellen a határozat ellen teljes tisztelettel felelőszébe.

Hét éve körülbelül annak, hogy a Kévéspártársulat először tett lépéseket a járdafoglalási ügyben, a mikor a járdákat az addig szokásban volt méreteknél megszorításával, illetve a gyalogjárók szélességének kisebb arányban leendő engedélyezését tárgyalta a közgyűlés. Most hét év után, a mikor ez az ügy vagy három ízben ment keresztül minden fórumon, végre mégis csak olyan megoldást nyert, a mely a kévéspárosoknak nagy hátrányára van, mert azáltal az új szabályrendelet által, a mely ez évben lép életbe, igen sokan elesnek az eddigi járdafoglalási engedélyüktől.

Alig hogy ez a kévéspárosokat érzékenyen sújtó új szabályrendelet életbe lépett és a melybe még bele sem tudtak kellően nyugodni, máris egy újabb határozat keletkezett, a mely ismét csak azt a sokat zaklatott iparos osztályt sújtja, a mely kénytelen nyáron által a gyalogjáróknak egy részét üzleti célokra igénybe venni, hogy anyagi kötelezettségeinek megfelelhessen.

Nagyméltóságú Minister Ur! A székesfőváros tanácsa a járdafoglalási díjnak felemelését azzal indokolja, hogy az új szabályrendelet következtében a budgetbe ezen czímen már előzetesen felvett bevételt csak úgy képes elérni, hogy azokon szedi be felemelt díjak alakjában a veszteséget, a kiknek az új szabályrendelet értelmében a járdafoglalás czentul is engedélyezhető lesz.

Nem akarjuk vitálni, hogy mennyire indokolt vagy méltányos a teki tetes Tanács eme védekezése, de képtelenek vagyunk belátni, hogy mit tehet az a különben is minden tekintetben túlterhelt kévéspár arról, hogy az új szabályrendelet következtében kevesebb jövedelme van e czímen a fővárosnak.

Azok az egyesek, kik véletlenül oly utcában bírnak kávéházzal, a hol a járda szélessége megengedhetővé teszi, hogy annak egy részét a nyáron által üzleti céljaira felhasználhassa, ugyis már fizetnek ezen a réven magasabb házbért is, mert a háztulajdonos is kihasználja ezt a körülményt; nem méltányos tehát, hogy a felemelt díjtételekkel ismét egy újabb illetve magasabb adóval rójjuk meg azt az iparos osztályt, a mely különben is a leginkább terhes osztályhoz tartozik, mert már eddig is circa 12-féle czímen van megadóztatva.

Kévéspárosoknak nagy része évek hosszú során át fáradozik és küzd, hogy kötelezettségeinek megfelelhessen és a vége a legtöbb esetben, hogy nem tud tovább a sok terheknek megfelelni és anyagiilag és fizikailag megrognatva kénytelen üzletét feladni, a mit statisztikailag be lehet igazolni, hogy mily nagy a változás, hogy hogy néha 3-4-szer is változtatja a gazdáját egy és ugyanazon helyiség. Ez a szomorú valóság, nem pedig az a pazar fény és pompa, a melylyel a modern kávéházakat berendezik.

Az is általánosan ismert dolog, hogy a kévésp

nem a saját kényelmére, hanem a közönség illetve vendégei kedvére állítja ki nyáron az üzlete elé a székeket és asztalokat, a mely neki csak újabb kiadásokat okoz (u. m. világítás, karban tartás és személyzet) csak azért, hogy módot nyújtson a nyári likkasztó melegben azoknak a vendégeknek, kiknek nem idejük, sem pénzük nincsen egyéb üdülőhelyre menni, hogy az ő helyisége előtt egy kis szabad levegőt élvezhessenek.

Ami pedig a főváros jövedelmét illeti, az oly elenyésző csekély azokhoz a milliókhoz, a mely a főváros budgetjébe fel van véve, hogy azt említeni sem lehet, mert ugyan mit változtat a főváros háztartásában az a csekély 8000 frnyii bevétel differenciája, a mely az összes járdáknak engedélyezéséből a legjobb esetben is befolyhat.

De ha még számításba vehető volna is az a 8000 frnyii összeg, elég indok-e ez arra, hogy egynehány polgárnak fizető képességét esetleg a végsőökig kiaknazzuk.

Bizva Nagyméltóságodnak bőles belátásában, azzal a tiszteletteljes kérelemmel terjesztjük felelőszéinket kegyes színe elé, méltóztassék az abban felsoroltak figyelembe vétele mellett a közgyűlés határozatát olyképen megváltoztatni, hogy az új járdafoglalási díjjavaslatnak az a része, a melyik a vendéglősökre van előirányozva, 25% leszállítassék és így a vendéglősökre, mint a kévéspárosok stb. egyaránt alkalmaztassék.

Budapestben, 1899. évi január hó 31-én.

A Nagyméltóságú Minister Ur

alázatos szolgálja

Némái Antal,

a Budapesti Kévéspártársulat elnöke.

A »Budapesti Kévéspártársulat« rendes társas-vacsorája.

Folyó évi február hó 3-án este már jóval a társas-vacsora kezdete előtt gyülekeztek a tagok az Ezebel-körúti »Gambriuss« sör-sarnok délvédeli növényekkel díszített tölgykertjében. Rosner Ignác üzletvezető a kőbányaírföldze nevében üdvözlötte a vendégeket, ugyanis a »Gambriuss« sör-sarnok ez idő szerint fentnevezett serföldze tulajdonát képezi. A virágdíszes patkóalku hosszú asztalok mellett lassanként mindnyájan helyet foglaltak. A társas-vacsoran jelen voltak: Némái Antal elnök, Píker Ármán alelnök, Szemerényi István titkár, továbbá Arvay Ottó Ede, Berger Leó, Holstein testvérek, Weingruber Ignác, Seemann Károly, Goldberger Bertalan, Steuer Sandor, Hirsch N., Sztanoj Miklós, Glaser Fülöp, Walter Károly, Fránkl Henrik, Weisz Gyula, Klein Ignác, Winter Mór, Holzer Ede fia, Mayer N., Tauber Samu, Pollák Sandor tagok, Bokros Károly, François Lajos, François Caesar, Salacz Nandor, Baró Selténmayer, ifj. Szacelláry György, Paris Vilmos, Gindert István, Fischer Gyula, Blau A. Ignác vendégek. A sajtó részéről jelen voltak: Dr. Solti Ödön, F. Kiss Lajos, Barta Bela, a »M. V.« szerkesztői, és Wagner József, a »Kévéspárszakközlöny« felelős szerkesztője munkatársával.

Némái Antal elnök kezdette meg a beszédek sorát, körülbelül az alábbi jól átgondolt és szépen kifejezett beszéddel:

Tisztelt Uraim! Ha egy pillantást vetek a bizonytalan jövő felé, arra a tapasztalatokra jutok, hogy a folyó esztendő epenséggel nem kezdődik oly kedvező auspiciumban között mint az elmúlt év. Ugy látom, mintha iparunk csillaga lejjebb kezdene

szállani, mint a mily magasán azelőtt állott. Nem az a czélom, tisztelt Uraim, hogy frázisokat használjak, csak a tények által bizonyított szomorú valóságot akarom konstatálni. Alig, hogy az új esztendőbe léptünk, máris két komolyabb ügyben kellett állást foglaljunk, melyek iparunknak amugy is súlyos anyagi helyzetére óriási befolyással vannak, s melyekről a legnagyobb sajnálattal kell kijelentem, hogy azokat nem úgy intézték el, amint azt óhajtottuk volna, a mint ez érdekünkben állott volna. Mindkét ügy — a mint tudni méltóztatik — a járdafoglalási rendeletnek ránk nézve sérelmes végrehajtási módjára vonatkozik. Ez a szabályrendelet ugyanis mindjárt az év kezdetén olyképen nyert rendezést, hogy annak következtében legalább is ötven százaléka azoknak, a kik eddig járdafoglalásra engedélyt kaphattak, ebbeli jogosultságukat egyszerre elvesztették, míg a másik még ennél is súlyosabb csapás alig néhány nappal azelőtt sújtott reánk, mert a székesfőváros tanácsa nem elégedett meg azzal, hogy az előbb említett intézkedéssel a kévéspárosok majdnem felét fosztotta meg oly bevételről, amely nyáron át azoknak egyik fő jövedelmi forrását képezte, hanem tovább ment, azoknak, kiknek a jogot meghagyta, díjaikat ötven sőt száz százalékkal is felemelte. Ha figyelemmel méltóztatnak olvasni a hírlapokat, arra a tapasztalatra juthatnak, hogy úgy magam mint elnök, valamint ipartársulati iródnak vezetője, Szemerényi titkár ur is, minden lehető elkövetvünk, hogy elháríthassuk magunktól ezt a keserű levest. Azonban hiábavalónak bizonyult fáradságunk. Az első ügyet még csak sikerült vagy két évig elhúzni, bár előre tudtuk, hogy a közmunkák tanácsa részéről, de felülről is, legyőzhetlen akadályok fognak fölmerülni. Nos tehát Uraim, szükséges, hogy ezekből a tapasztalatokból okvetlen konzekvenciát vonjunk le magunknak, hogy belássuk, miszerint törekvéseink mindaddig azért maradtak sikertelenek, mert nem rendelkezünk a kellő hatalmas faktorokkal, hogy megtudjunk egyrészt azt a mi kárunkra van — akadályozni, és nem tudjuk másrészt megvalósítani a hasznunkra czélzó törekvéseket. En magam — arról meg lehetnek győződve — habár ma nem is vagyok üzlettel bíró kévéspár, mindent elkövetnék iparunk érdekében, ha csak rajtam mulnók, de gondolják meg, hogy ott, a hol érdekeink felett döntenek, én csak magam vagyok s végre én is csak egy ember vagyok. Vissza kell tehát térnem, amidőn ezeket itt felpanaszolom, ma is arra, amit már 1898-ban egy hasonló estély alkalmával elég részletesen fejtegettem Önök előtt, amikor is tekintettel a közelgő választásokra, programmonkult állítottam fel és kifejtettem, miképen kelljen eljárunk, hogy legalább is minden kerülethől egy-két kévéspár bevalásztassék a székesfőváros törvényhatóságí bizottságába. Jól emlékszem reá, hogy ezen felszólalásomat Kis ur, a hivatalos lap akkori munkatársa, tudósításában majdnem szóról-szóra adta vissza; az úgy eszméimet Önök tetszéssel fogadták. De ha ezenfelül intéseimet is eleget tetted volna, tömegesen beiratkozhat volna a különböző kerületi klubokba, társulatokba, ott magunk befolyást és a főváros bizottságában helyet szerekelhet volna, hogy ott a mi érdekeinket sértő határozatok ellen »veto«-jogukat érvényesítsék, akkor Uraim, nem jutottunk volna oda, ahol most vagyunk. Higgyék el Uraim, nem a magam érdekében beszélek, hiszen én magam nem fogom érezni azokat a súlyos csapásokat, a melyek agyonnyaragott iparunkat meg érthetik. Ezért ismetellen kérem Önöket, fontolják meg szavaimat, hiszen iparunk érdekeinek védelme nemcsak az én kötelességem, de mindnyájunké. Tudom, hogy ha mi kévéspár és vendéglősök egyesülete és kitartó buz-

Seifert Henrik és fia

ezégnél volt hat éven át

tekeasztal behuzó és felszerelő.

Badal Rezső

tekeasztal behuzó és felszerelő mester

BUDAPEST,

IX., Liliom-utca 38. szám.

Elvállal mindennemű

javitásokat és átalakításokat

legjobb kivitelben

helyben és vidéken

legolcsóbb áron.

Telefon-rendelések

„LILIAM”-kávéház.

Uj! Billárd-krétatartó. Uj!

Nagy krétamegtakarítás! Asztalok tisztán maradásá! Egész Európában szabadalmazva. — Egyedüli főraktár Ausztria-Magyarország részére **NEUMANN JÓZSEF** Budapest, V., Kemnitz-utca 17. Prospektus ingyen és bérmentve. Vizontársulatoknak árengedmény.

„Artesia”

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok gyára részvény-társaság Budapestben, VII., Egressy-út 20/c.

Az Artesi savanyúvíz a legjobb és legegészségesebb üdítő ital úgy borral, mint bor nélkül. Elismert orvos-tanári tekintélyek által gyomor és emésztési bántalmak megszüntetésére ajánlott.

Ezen savanyúvíz, mely Budapestben a legolcsóbb azonkívül 1/2-1 és 1 1/2 literes porcellán dugóval, legmentesen elzárt palackokban pontosan hazához szállítunk. Lehetővé teszi, hogy a legszegényebb ember is, kevés pénzen, megszabadulhat, olyan betegségeitől, melynek gyógyítása sok pénzt és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artesi savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzárt palackokban is szállítjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötnék

Telefon 25-57.

Deckert és Homolka

villanyos műszaki-intézet

A világ-hírű „Graft mikrotelefon” feltalálói és szerkesztői.

BUDAPEST

GYÁR: RAKTÁR:

VI., Izabella-u. 88. V., Dorottya-u. 8.

Szállítanak

szálloda-sürgöny-és telefon-berendezéseket, szálloda-harangokat, villámhárító- és villamos-világítási-BERENDEZÉSEKET olcsón, solid és szakszerű kivitelben jótállás mellett.

galommal egy ezél felé törekednék, oly faktort tudnánk létesíteni, melylyel lehetlenség volna nem számolni. Egyesüljünk, szervezkedjünk tehát e célból kerületenkint, hogy minden egyes kerületnek meg legyen quasi a maga fiók-ipartársulata, hogy minden egyes városrészben legyen egy pár ember, a ki a kávékés érdekeit a vezető férfiakkal vállalva mozdítja elő. Ujra kérem tehát, fontolják meg jól szavaimat, melyeket már két év előtt is elmondtam és akkor iparunk ujra virágzásnak fog indulni! Poharamat az ipartársulat és annak minden egyes tagja boldogulására emelem.

Zajos eljenzés kísérte az ipartársulat érdemeiben gazdag elnökének beszédét, mely után Sztanó Miklós emelkedett fel és beszédében kifejtette, mily üdvös volna, ha a kávéspár képviselői a törvényhozásban is helyet foglalhatnának. Egy kis pausa után Szemerényi titkár ajánlatára elhatározták, hogy a jövő havi jour-fixet, mely márczius hó 3-ikára esik, szintén a »Gambriunus»-ban tartják meg.

Rendkívül humoros és szellemes beszédben mutatkozott be Steiner Sándor tarsi Hirsch; szavai nehó óriási derűltséget keltettek Hirsch biztosa veheti, hogy e csattanós bemutatkozás után az ipartársulat kedvelt tagja lesz a jövőben. Ezután meg Sztanó jeltette Rosner Ignácot, a »Gambriunus» üzletvezetőjét, ki mint kávé, egyuttal társulati tag is, majd Bokross Károly mondott köszönetet azért a figyelemért, melylyel vele szemben az ipartársulat mindenkor viseltetik.

A vacsora után Steiner és Hirsch »New-York» kávéházába, onnan Pollák Sándor »Házam» kávéházába vonult a társaság, a honnan jóval éjfélt után ki-köz hazament, egy jól éltöltött est kellemes emlékeit vivén magával. Tiro.

Az iparosok és iparüzők.

kellemetlen meglepetésben részesültek nemrégben, ami az illetékes körökben nyugtalanságot és ellenmondást keltett. Hivatkozással egy 1875-ik évi törvény 11. §-ára és egy 1898-ik évi okt. 27-ről kelt miniszteri rendeletre támaszkodva, minden iparos és iparüző a pénzügyi hatóságok utján arról értesült, hogy első osztályú jövedelmiadóval lesz megadóztatva munkásaitán.

Hozzá van téve: »Természetesen minden munkaadónak jogában áll a munkása után fizetett adót annak béréből levonásba hozni».

Azonkívül az értesítés több zavaros és nem érthető rendelkezést tartalmaz, melyek biztosan tévedésekre és botlásokra fognak vezetni, a melyeknek helyrehozása az illetőknek ismét számos pénz-és idő-áldozatba fog kerülni, azonfelül pedig — hogy az új rendszer helyesen kezeltessek — az államnak szerfölött komplikált ellenőrző szervezetre lesz szüksége.

Azt fogják kívánni a munkaadótól, hogy pénzbeszedője legyen az államnak, még pedig oly adó beszedője, a melyet az állam, jöllehet sokkal hatalmasabb eszközök általán rendelkezésére, mint a magánembernek, eddig is csak nagyon hiányosan vagy pedig egyáltalán nem volt képes behajtani. Már maga a rendelet szövege támpontot nyújt a munkásnak arra, hogy az adóinak béréből való levonását kereken megtagadhassa, mert sehol sincs kimondva, hogy a munkás az adót visszateríteni köteles és ebből a szempontból tekintve — biztosak lehetünk, hogy a munkások azt igénybe is fogják venni. Ebből felszök számos torzalkodásnak alapja, a melyek még kellemetlenebbé fogják tenni az amúgy is feszült viszonyt a munkás és munkaadó között.

De eltekintve ettől a mindenesetre igen fontos körülménytől, a munkaadó — ki lévén téve a munkás jóakaratainak — alig lesz képes a kifeizett adót beszedni. A rendelet értelmében az adóköteles munkások összeírása évenként kétszer történik.

A ki az ipar természetét ismeri, jól tudja, hogy mily csekély a munkás állandósága, mert elhagyhatja helyét felmondás nélkül. Tegyük fel az esetet, hogy a munkaadó bejelentett munkásaiért ma kifizette az adót, holnap valami okból ezek ott hagyják őt. A munkaadónak nincs joga a munkás kilépését megakadályozni és így eltűnik a lehetősége annak, hogy befizetett pénzért megkaphassa. Mert senki sem oly naív, hogy azt higgye, miszerint az adóhatóság a pénz javára írja. De abban az esetben is, ha a munkás nem hagyja el helyét, nem lesz képes a munkaadó pénzét visszakapni.

Az ugynevezett haute saisonban a darabmunkásnak oly keresete van, a mely megélhetést biztosít neki, de a több hónapig tartó holt szeisonban, a mikor a munkaadó — ez sem bírva munkával — őt azzal el nem láthatja alig keres annyit, hogy megélhessen. Mert minden kereseti ág nál meg van az a kockás, hogy a munkaadó előlegelet oszt, a melyet aztán a jobb üzletli időben lassanként, igen lassan, ugyszólván krajezárról krajezárra huz le.

Már most miöböl fizesse meg a munkás adóját. Hogyan hajthat be valamit a munkaadó ott, a hol az állam végrehajtási joga dacára semmire sem, vagy igen kevés esetben volt képes?

Valójában nem más a rendelet, mint a munkaadók megadóztatása.

A kereskedelmi és iparkamara feladata volna, egyesülve a többi kamarákkal, állást foglalni e kérdésben, enquetet hivni össze és az egybegyűlt vélemények alapján a kormánynak előterjesztést tenni arról, hogy mily jogtalan és ártalmas a számdékölt újítás mindenféle iparra nézve.

A hatalmas osztrák szomszéd kiterjedt iparával, melynek semmiféle váim sem áll utjában, majdnem agyonszorít bennünket és míg a még sokkal hatalmasabb külföld minden védvám ellenére élet-halálra szóló verseny küzdésbe kezd, jön az adóhatóság és még inkább megnehezíteni igyekszik iparunk életfeltételeit. S. R.

Die Zukunft der elektrischen Eisenbahn im Weltverkehr.

Zwischen der Hauptstadt der Vereinigten Staaten und Baltimore wird gegenwärtig eine Eisenbahn mit elektrischen Betriebe gebaut. Für ihre Züge ist eine normale Fahrgeschwindigkeit von 100 Km. in der Stunde in Aussicht genommen. Auf diese Bahn richten sich viele Blicke diesseits und jenseits des Atlantischen Oceans; denn kein Wissender ist heute mehr im Zweifel darüber, dass auch bei Vollbahnen dem elektrischen Betrieb die Zukunft gehört.

Die Ansprüche an die Schnelligkeit der Eisenbahnzüge steigern sich bis ins Ungemessene. Die heutige Menschheit will die Schranken von Raum und Zeit um jeden Preis überwinden. Diesem gebieterischen Zuge der Zeit ist die Dampfbahn aber nicht mehr gewachsen, denn die Dampflokomotive hat die Grenze ihrer Leistungsfähigkeit längst erreicht und jede Ueberschreitung dieser Grenze ist mit den dringenden Gefahren für die Sicherheit des Betriebes verbunden.

Es gibt nur ein effectives Mittel, die Fahrgeschwindigkeit der Dampflokomotive zu vergrößern: die Erhöhung der Zugkraft. Diese bedingt eine Vermehrung des Adhäsionsgewichtes und einen grösseren Durchmesser der Triebräder. Die Erhöhung des Gewichtes der Lokomotive hat aber erhöhte Anforderungen an den Unterbau und eine gesteigerte Abnutzung des Schienenmaterials zur Folge, und die Vergrößerung des Durchmessers der Triebräder ihrerseits bewirkt die Verlegung des Schwerpunktes des Rades nach oben, was die Gleichförmigkeit der Bewegungen gefährdet und die Gefahr der Entgleisung vervielfältigt.

Mit anderen Worten: mit den gesteigerten Ansprüchen an die Dampflokomotive geht parallel die Aussicht auf eine gesteigerte Unsicherheit des Betriebes.

Das ist aber nicht, was die Menschheit verlangt, sie will grössere Schnelligkeit und grössere, nicht geringere, Sicherheit, und beides hoffen die Techniker zuversichtlich in der Einführung der Elektrolokomotive im Eisenbahnbetrieb zu finden. Mit der Elektrolokomotive kann die Schnelligkeit weit über alle bisherigen Grenzen hinaus erhöht werden, ohne dass darum die Sicherheit des Betriebes Gefahr läuft, weil die grössere Schnelligkeit der Elektrolokomotive weder ein grösseres Adhäsionsgewicht, noch einen grösseren Durchmesser der Triebräder erheischt.

Eine Hauptschwierigkeit besteht in der Zuführung des elektrischen Stromes und in dieser Beziehung giebt es hauptsächlich drei Systeme, die in Betracht fallen: die oberirdische Zuleitung mittelst Drähten (Trolleyssystem), die a niveau-Zuführung mittelst einer besonderen Schiene und endlich die Anwendung transportabler Accumulatoren.

Ueber keines dieser Systeme sind die Versuche bis jetzt als geschlossen zu betrachten, wenn auch das Trolleyssystem schon aus ästhetischen Gründen von vornherein ausfallen sollte. Wahrscheinlich ist, dass, wollte man die Techniker allein machen lassen, das a niveau System der dritten Schiene eingeführt würde, welches sich von rein technischem Standpunkte aus am meisten zu empfehlen scheint. Allein dieses System, welches in der Einführung einer den elektrischen Strom führenden dritten Schiene besteht, ist selbstverständlich mit steten Gefahren verbunden, und diese Gefahren werden offenbar nur in geringstem Masse beseitigt dadurch, dass auf den öffentlichen Bahnhöfen die elektrische Schiene in den Boden gelegt wird. Erfahrene Techniker sind der Ansicht, dass das Problem der Stromzuführung nach allen Richtungen am besten gelöst würde durch die Anwendung von Accumulatoren.

Soviel steht aber jetzt schon fest, dass die Einführung der Elektrolokomotive im Eisenbahnbetrieb den Effect einer vollkommenen Revolutionirung des Eisenbahnverkehrs zur Folge haben wird. Die bedeutende Erhöhung der Fahrgeschwindigkeit wird eine sehr wesentliche Vermehrung der Züge zur Folge haben und die Erfahrung, die überall mit den Trambahnen gemacht wird, beweist, dass die Vermehrung der Fahrgelegenheiten den Verkehr selber in ungeahnter Weise vervielfältigt. Ein wesentlich gesteigerter Verkehr wird aber nicht nur die Einnahmen des Bahneigentümers erhöhen, sondern auch die Tarife für den Personen- und Güterverkehr ermässigen, was für

die Volkswirtschaft von der weittragendsten Bedeutung sein wird.

Und es besteht schon heute kein Zweifel mehr, dass die für die Linie Washington-Baltimore in Aussicht genommene normale Fahrgeschwindigkeit von 100 Kilometer per Stunde den verhältnismässig kurzen Zeit überholt werden wird, haben ja kleinere Versuche bereits dargethan, dass eine Geschwindigkeit von 150—170 Kilometer ohne Schwierigkeit und Gefahr erreicht werden kann.

Hogyan szabadulhatunk meg az idegességtől.

Az olyan betegségek, melyeket az emberi lében kivételes állapotok okoznak, tekintve veszélyes jellegüket, csakis úgy haríthatjuk el és úgy szabadulhatunk meg tőlük, ha kivételes törvényeket követünk, t. i. életmódotunk megváltoztatjuk. Így kell annak lennie. A mai viszonyok már olyanok, hogy a mi azelőtt kivétel volt, ma szabálynak tűnik fel, és a valóban egészséges ember ritka mint a fehér holló. Tulajdonképen csakis egy lidérc sulyosodik az emberekre: ez az idegesség, és valóban nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy ma már mindenki ideges. A legöregebbektől kezdve az iskolás gyerekekig, mindenki ez szarnak járma alatt nyög. Bizonyos gúnyos flymálással az idegességet »divatbetegségnek« nevezik. Ez nem áll. Az idegesség nem képzelt betegség, hanem valóságos kín, a mely az életet és a munkakedvet a legártalmasabban befolyásolja, sőt nem ritkán életveszélyes állapotot idéz elő. És ha talán egyenlő panasz életemben talál kifejezést, mint az tényleg van, bizony a beképzelt rosszullet nem kevésbé terhes, mint a valódi. De mi az »idegesség«? Az egészségnél általános megrendülése, oly állapot, melyet, bár mindenki ismer, leírni mégis nehéz. És ez tökéletesen fölösleges is, mert minden ideges ember azonnal rá ismer, mi helyt benne szenved. És az okai ennek a világbetegségeknek? A ki nem vak, mindenki láthatja. Ez annak a testet és lelket ölt küzdelemnek eredménye, mely a létért folyik és a mely igénybe vesz mindenkit ifjúságától fogva. Hogyan lehet ezen segíteni? Minthogy örökre bezárultak a paradicsom kapui, a patriarhális állapotokhoz való visszatérés a mai tényleg mellett lehetetlen, ennél fogva az idealisták által hangoztatott jelszó: a visszatérés a természethez nem más, mint frázis. Nem lehet a művelődés és a civilizáció küzdelmeit egyszerűen csak a sutba dobni és visszatérni őseink életmódjához. Elég, ha mindenki arra igyekszik, hogy élvezeteit lehetőleg korlátozza és a foglalkozás hatását a mindennapi élett eseményeiből származó feszültséggel némileg rosz hangzásba hozza illetve kiegyenlítsse. És melyik időszak volna jobb e helyrehozó munkára, mint a nyári szünet? Minden erősen igénybevevett ember jól teszi, ha egyszer szünetet vesz magának egy évben. Sok azonban nem tudja, hogy miképen tegye azt. És épen ez az a túske, hol a teljes munkaerő visszanyerésére irányzott remény megragad. A legtöbb nyári kiránduló nem tudja, hogy töltse el a szünetet és hamis utat választ ügytelenségből, azután pedig csodálkozik, hogy a »drága nyári lakás« oly kevés gyümölcsöt termelt. A ki azonban eredményét óhajta látni pihenésének, nem szabad az otthoni életmódot tovább folytatnia, úgy hogy ne változzék más, csak tartózkodási helyének földrajzi neve. A ki nyaralás közben a fürdő-helyen is csak nehezen szabadul Morphéus karjaiból, a ki előbbi módja szerint áldoz asztali örömeinek, idejét élezcslap-újság olvasással vagy más ilyen olvasmányokkal tölti és ezzel agyonütve a napot, késő éjjelig a játék-asztal mellett vagy Bachus és Gambrius társaságában keres üdülést, vagy a ki szünet közben is foglalkozását, a kereskedést vagy a munkát tovább folytatja, annak idegessége egy fokkal sem fog alább hagyni. Pedig kevés energiával és önmeg-tartóztatással mennyit lehet elérni. A fő feltételek a következők: Mindenféle házi dologt rázunk le és egyszerűsítjük az életmódot. Az első, hogy korán keljünk fel. Sehhol sincs nagyobb jelentősége a közmondásnak: »ki korán kel, aranyt lel«, mint épen itt.

Azlan egy hideg vizes ledörzsölés legalább is egy órai erős séta. A reggelinél meg lesz az étvágyunk, de nem szabad idegizgató teát vagy kávét inni, hanem csakis a szelíd tej a fődolgoz. A második reggelhez ihatunk egy pohár borocskát, melynek azonban nem szabad erősnek lennie, épen úgy, mint a reggeli sem lehet sokból álló. Egy pohár tej vagy tejföl, ahhoz lágy tojást, sonkát vagy hideg húst élvezhetünk. Hol alkalom van rá, 1—1½ óra mulva hideg fürdőt lehet venni, a mely után szintén jó séta kívánatos. Ebéd előtt fél órai haton fekvés ajánlatos, az ebéd pedig legyen egész egyszerű és csak három fogásból álljon, a hol gyümölcs és a főzelék uralkodik. A húsétel lehetőleg elkerülendő. Egy pohár sör meg van engedve. Az órak hosszatt tartó table dhôte tehát nem ajánlatos. Az ebéd utáni alvás is, bár egy félóra »szundikálás«, a karosszékben nem veszélyes. Délután ismét tejet kell inni, a vacsorát pedig, mely épen olyan lehet, mint a második reggeli, lefekvés előtt legalább is három órával együk meg. A zsenyéhez és a kenyérhez a vaj helyett még jobb a méz. A mennyit csak lehet, szabadban mozogjunk, vidám és élénk társaságban,

tegyünk próbát kirándulásokat. De este tíz órakor ágyba kell menni és este semmiféle szesz ital sincs megengedve. A ki szünetjét ekkép tölti el, annak nem szükséges sokáig várakozni a jótékony hatásra!

L. J.

A liszt hamisítása.

A lisztek közül nálunk legfontosabb szerepet játsza a buza- és rozsliszt; miért is legelőké ezen lisztek kerülnek vizsgálatra a székes-fővárosi tápszervizsgáló intézetben. E lisztek vegyi összetétele függ főleg az őrlési folyamattól, mivel a liszt a gabona különböző részéből készül. E szerint ugyanazon gabonafaj lisztjét különböző elnevezés illetve jelölés alatt szokták forgalomba hozni. Közönségesen 0—11. számú különbözőket meg. A jó lisztek színe fehér vagy sárgás-fehér: többé-kevésbé határozatlan barnás árnyalattal. Ez főleg a liszt korpartalmától függ. A jó liszt ize édeses; az alacsonyabb nem szabad reccsenie. Ha ujjunkat jó lisztbe dugjuk, egyenletes mélyedésnek kell keletkezni, melyben a bőrrázokat világosan kivehetjük; ha ez ki nem vehető, a lisztes sok korpa van. A lisztek általában véve háromféle szempontból eshetnek kifogás alá, ugymint hamisítás. idegen növényi részekkel való fertőzés és romlott voltak miatt.

A liszt hamisításához használtak: a kréta, gipsz, sulpát, magnezit, a kevésbé értékes gabonaműek és hüvelyesek lisztje, viz, homok stb. Ezenkívül a romlott liszt külső tulajdonságainak eltakarására timsót vagy rézszulfátot is szoktak hozzá tenni. Az ásványi anyagokkal való durvább hamisítást legegyszerűbben az úgynevezett kloroform-próbával ismerjük fel. E célból a vizsgálandó lisztből 4—5 grammot egy kémcsőbe teszünk és 20—25 cm³ kloroformmal jól összekeverjük. Az elegy ilyenkor tejszerűvé válik. Ekkor még néhány csepp vizet adunk hozzá és ismét jól összekeverjük a folyadékot. A liszt felszűrésénél kisebb lévén a kloroformnál, az felül összegyűlik, míg az ásványi anyagok legnagyobb része az edény fenekén ülepedik le. Többszörű összekeverés után az ásványi anyagoknak ezen leválása tökéletes lesz. Ha a lisztben ilyen uton ásványi anyagok jelenléte konstátálható, úgy ezeknek a mennyiség és minősége meghatározása végett a vett minta a vegyszertári intézetbe lesz küldve. A vízzel való hamisítás könnyen észrevehető, ha a lisztet marokba szorítjuk. Ha az összenyomás megszűnésékor a liszt nem hull szét, hanem benne nagyobb csomók képződnek, vagy pláne az egész tömeg egy gomolygáig tömörül, akkor ez a rendesnél több viz jelenléte, vagy a liszt romlott voltára vall. Ha ezzel ellenkezőleg a liszt nem tapad össze és a kéznek hideg érzetet nem kölcsönöz, akkor a rendesnél több vizet alig tartalmaz.

A lisztek fertőzése leginkább a gabonaműek kóros elfajlásától, vagy pedig a gabona között termő idegen, részben élősd, részben önálló természetű magvaktól, gombáktól stb. ered. Ilyenek az anyarozs (Claviceps purpurea), rozsdá (rupigo), eszomolya (Melampyrum arvense), konkoly (Agrostemma githago) stb. Ha ezekből az őrlésre szánt gabonaműek még nem tisztítottak, úgy a liszt jóságát rontják, sőt az egészségre ártalmassá is lehetik azt.

Ha a budapesti vásáreszernokokban a lisztvizsgálóknál a vizsgálat a kérdéses lisztet, aranyos, dudva stb. tartalomra gyanusnak találta, vagy ha exaktabb megvizsgálása bármily más okból kiránatos vagy szükséges, úgy tartozik a lisztet a központi intézetbe küldeni. Hogy a vizsgálat ezen követelménynek megfelelőhessen, legegyszerűbben és leggyorsabban úgy járhat el, ha a fertőzések kipuhatólása végett magát a földmívelési minisztérium 1898. évi 10. számú kiadványában leirt optikai módszerhez alkalmazza. Ezen egyszerű módszer lényege a következő: A megvizsgálandó vagy összehasonlítható lisztet, elosztó segítségével fekete, polírozott fából készült lapra tesszük. A felrakott lisztet az elosztó gyors ide-oda mozgásával, gyenge nyomással egyenletes vastag réteggé és mintegy összefüggővé tesszük. Ily módon több egymással összehasonlítható lisztesköt ugyanazon táblán helyezhetünk el. Hogy az így összeállított lisztek színre és tisztaságra nézve egyenként és egymáshoz képest megírhatóak legyenek, azokat egyenlő sűrűvé kell tenni és egyenlő világításnak kell kitenni, hogy a belső fény reflexiója is egyenlő legyen. Ezen módszer által különben teljesen egyformának látszó liszteknek is nagy különbségek észlelhetők és az általános szín, valamint a liszt tisztasága is megítélhető. Az így nyert eredmény már némi gyakorlat és figyelem mellett is mutatja a tisztálanságok mibenlétét (magvak, hámsejtek, sikérrészek), továbbá az őrlés módját stb.

R o m l o t t l i s z t. A jó lisztek kellemetlen szaguknak és ízüknek nem szabad lenni; ha dohos, továbbá savanyu, vagy keserű ízű, úgy romlott. Ha a liszt már esirázásnak indult szemekből készült, szintén romlott, mivel a esirázásnál diastaze képződik, a mely a lisztben lévő keményítőt maltoz-va változtatja és emellett a sükér is kémiai átalakuláson megy át, miközben ruganyosságát részben elveszti, puhává lesz és részben oldhatóvá válik. Az ilyen liszt nem képes tésztaízt képezni. A jó liszt vízzel feleresztve a kék lakmuz-papíros nem vörösíti meg. Romlottnak tekintendő a liszt akkor is, ha benne szabad szemmel vagy nagyítóval lisztfergeket (Tennbrio molitor, Acarus plumiger, Anguilula tritici, stb.) vagy szürke, fekete, vagy veres szemekek, a melyek gomba-spóráktól erednek, észlelhetni. Mindezen esetekben a liszt behatóbb vizsgálata válik szükségesé.

(M. K. L.)

Jankovich Armin.

Az ezredéves országos kiállításon

Telefon

Telefon

a Millennium nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz-edényt, kávéházi tűzhelyek 50% fűtési megtakarítással ajánl mindennemű rézműves-munkát, valamint saját szabadalma szerint készített kávé- és teafőzőgépeit legjutányosabb áron pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,
Budapest, VII., Nyár-utca 15.

Javítások és czinezések gyorsan elkészíttetnek és jutányos áron számítattak.

Öcska vörösréz napi áron megvételük vagy becsereitetik.

Legjobb minőségű
alpacca- és china-ezüstarukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczárú gyári raktára
Budapest, IV. váczi-utca 24.

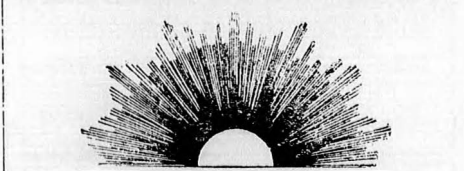
Évöszközők, bors- és só-tartók, leveses- és eszék, eczet- és olaj-állványok, kenyérgosarak, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldíszek, gyertyatartók, állóvilárok stb. stb.

Teljes berendezések szállókad, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

BOROSS TESTVÉREK

Acetylen világítási vállalata

Budapest, IV. Harisch-bazár 19.

Készít magyar királyi szabadalmazott

Acetylen-fejlesztőket,

berendez magánlakásokat, egyes házakat, utcákat, nyaralókat, vendéglőket, kávéházakat, gyártelepeket, vasuti és hajóállomásokat

A berendezés költsége igen olcsó.

A jelenkor legszebb világítása és olcsóbb mint a petroleum-világítás.

Haris-bazári üzletünkben megtekinthető egész a nap Acetylen-fejlesztők raktáron vannak és berendezések azonnal eszközölhetők.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb
von
Leopold Neumann
BUDAPEST, VIII.
Múzeum-körút 10.
fabrizirt seit Jahren als Specialität
Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-
Decken und Rohrzeitungshalter aus
dem besten Material.

Gediegene Arbeit — Prompte Lieferung — Prospekte zu Diensten

Étkezés a színpadon.

Hogy mennyire nem képes az ember megbecsülni az olyan dolgokat, melyek reá nézve a legfontosabbak, mutatja és jellemzi azon kifejezés, a mivel az evést szokták illetni. Prózáinak, közönséges dolgoknak mondják az evést, mely pedig a legnagyobb súlylly bíró tényező az ember életében és egyike azon szükséges életfunkciónak, melyeken az emberi élet boldogsága épül fel. Mert hol van az az ideális ember, a ki levegőből tudna megélni vagy esetleg beérni a rózsák illatával? A test anyaga egyre fogy s ennek folytonos helyreállítása okvetlenül szükséges, szükséges pedig minél okszertűbben és ezélszerűbben, helyes elvek követése mellett.

Ekképen, mint a közönséges emberi életnek tényezője, helyet talál az étkezés a színpadon is. Mert hiszen a színpad a való élet ábrázolása s mint ilyen el nem kerülheti, hogy egy-egy az életből kiszakított jelenet bemutatásánál az esetleg előforduló étkezést feltüntesse, feltüntesse pedig úgy, a mint az életben történik, mert igen sok ember jellemének küismeréséhez egy-egy elnagyolt aprólékos vonással járul hozzá. Mert a mint igaz az a közmondás hogy evés közben jön az étvágy, ugy az evés közben, mint midőn legpöngyöläbban mutatkoznak az emberi természetek egyéni sajátosságai — lesz nyilvánvalóvá sok jó tulajdonság, de még több gyöngeség is.

Nem jogosult tehát az a követelés, a mely nem akarja megengedni az étkezésnek színpadra hozatalát, nem jogosult, sőt túllő a célon, mert olyan színben tünteti fel az étkezést, mint a mely nem való a kényes izlésű színházba járó közönség elé. Risom tenatis amici! nem való azok elé, akik ugyanazt teszik naponta hárszornőgyészer, nem ugyan a költészet és az erkölcsök főmivótásának magasabb szempontjából mint a színpadon, hanem egyszerű szükségből. A jó izlés nevében akarnak némelyek hangulatot csinálni az ilyen absurd állítások mellett és nem látják, hogy azzal éppen a jó izlés gondosan elszáncolt falán ütnék rést.

A színpadok már régen tul is tették magukat ezeken az üres szóvirágokon és úgy ábrázolják, festik az étkezést, a milyen az valósággal, hogy feltüntessék, mi a követendő és mi nem az. Kivéve az angol színpadot, a hol még mindig a tulhajtott erkölcsi szigor uralkodik. Az angol színpadokon sohasem esznek, csak beszélnek róla, rendesen úgy sceniroznak, hogy az evés, illetőleg étkezés mindig a színpalak mögött történik, a hol a közönség nem láthatja. Ez megfelel a kényes izlésű és puritán gondolkodásu angol felfogásnak, a melyben igen sok a prudencia s a mely természetesen találja, hogy midőn enni kell, az egész személyzet elszalad a színpadról.

Milyen egészen más a szempont a francia színpadokon az étkezés tekintetében. De különben is a gall izlés mindig utat mutatott és vezető fátyla volt az emberiség, akülönféle nemzetek társadalmának szellemi sötét-ségében. Az a distinguált izlés, melyet bátran esprit française-nek nevezhetünk, mert hiszen éppen ez a francziák legjellemzőbb sajátossága, igen hamar megtalálta a kivezető utat az izléstelenséggel fenyegető szélsőségek és a tulhajtott erkölcsi szempontok kicsapongásai közül. A hol a finom izlésnek és különösen a színpadi izlésnek annyi nagymestere él: ez csak természetes következménynek vehető. Étkeznek a francia színpadon, esznek eleget és annyiszor, a hányszor csak a darab menete kívánja; a francia szerzők által irt darab menete pedig Grizkedik a tulságoktól, a miből következik, hogy az étkezés színpadi technikája tökéletes. A francia színpad hölgyei és urai — érteve francia színpad alatt különösen a párisi világhírű színházakat — tehát kitünő művésznők és kiváló művészek tudnak enni, tudnak a szó szoros értelmében — és itt tudás alatt nem az étkezés túlhajtott rafinemenzeit, a kifejldött gourmandériát értjük, vagy talán az ételek helyes megválasztását, a mely állítás az étkezésnek csupán ábrázolásánál képtelen dolog volna, hanem igenis értjük annak külső megnyilatkozását, a chicot és könnyedséget, mely tulajdonságok az evés alkalmatosságánál tünnek leginkább szembe és teszik a francia színpadot e tekintetben — amint sok más tekintetben is — az utólréhelenné.

Ezzel szemben mint tényleges szélsőség áll a német színpad. Leszámitva a német színpadnak a világ által kellőleg méltatott és elismert remekeit, valamint eltekintve a francia minták után gyártott sablonos irányu daraboktól, a német hős-szerelmes — mielőtt imádottjának szerelmet vallana — bevág egy pár virsliit és megiszik egy pohár sört, valószinileg bátorításul, és a drámai hős a katasztrófa sötét felleges egébből leszakadó villámzó zaporában sem felejtkezik el rendes délelőtti »knackwurst«-járól és barna bajor söréről. Esznek a német színpadon túlon-túl sokat s ez nagyon sok jelenet hatását le is rontja, a mit állíthatunk a nélkül, hogy ellenkezésbe jönnék ezikkink elején tett állításunkkal, mert az étkezés csakis ott törhető, a hol helyes van, mert más esetben neveltségéhez vezet, már pedig a neveltségesség — mint már Molière is megmondta — öl.

Ezt a három színpadot emeltük ki, az angolt, a németet és a francziát, mint a melyek jelenleg a vezető szerepet viszik a minél بهترőbb műveltség felé törekvő nemzetek sorában. A mi a magyar színpadot illeti, bár sokfelől ki van téve az erős áramlatoknak, arra mind-egyik a legerősebb befolyást a francia szellem gyakorolta, a melynek behatása alatt áll, nagyrészen most is az azt tartva példányképül szeméi előtt, annak nyomdokait követi. Az étkezés tekintetében tehát nálunk is a gall izlés mutat irányt, bár még itten sok darabosság vegyül hozzá, dacára annak, hogy már nálunk kivitték színészek, hogy a cachirozott ezombok és torták helyébe a megfelelő természetes éleltyárgat kapták, a mi azért bir nyomattal, mert a mit az ember meg tud enni,

azzal sokkal könnyebben és közvetlenebbül bának, mint olyan tárggyal, mely csak mimikára készített és így ábrázolása a közvetlenség hiánya folytán nem olyan természeteszerű.

Ezt a pár vonást jegyeztük meg nagyjában az étkezés színpadi mesterségéről, mely erősen utban van már arra, hogy a művészet ragyogó magaslatára emelkedjék fel.

—yes—

Mesterséges drágakövek.

Nemrég a napilapok mint nagy ujdonságot regisztrálták azt a hírt, hogy egy párisi kemikusz a francia tudományos akadémiának magakészítette mesterséges rubinokat mutatott be, noha a mesterséges rubinok sikeres előállításának módja régi keletű. Frémey, Feyl, Verneuil, Friedel, Gaudin évek óta foglalkoznak mesterséges drágaköveknek előállításával. Ép ezért manapság ugyszólván lehetetlen a hamis drágakövet az igaztól megkülönböztetni és a felismerés a szakembernek is nehéz, mivel nemesak utánzatokkal, hanem mesterséges uton készített és a természetessel egészen azonos anyagu drágakövekkel van dolga. A drágakövtánczás iparforgalmának nagysága mellett bizonyít, hogy Franciaország évi forgalma ily ezikkekben évi 60 millió frank s foglalkoztat 30.000 embernek nyujt. Az igazi drágakövek legjellemzőbb és felismerésre könnyen rávezető tulajdonsága a keménysége. Amde utjában időben az utánzatokat ezzel a tulajdonsággal is oly ügyességgel látják el, hogy már a keménység is akárhányszor megcsalta a vizsgálot.

Tájékozásul helyhelylőnek találom megjegyezni, hogy a mineralogus és az ékszerész keménység alatt a könek azt a tulajdonságát érti, hogy nálánál puhább követ megkarezol, nem pedig azt, mintha a kemény kő az ütésnek mindenkor jobban állana ellene, mint a nálánál puhább. A gyémánt például, mint a legkeményebb ásvány, mely minden más követ megkarezol, könnyebben törhető darabokra, mint sok más nálánál jóval puhább kő. A drágakövek közt keménységére a gyémánt után a rubin és a saphir következnek, azután a smaragd, topáz, ametist és sok egyéb harmadrendű drágakő.

A keménységen kívül annak a kérdésnek eldöntésében, vajjon igazi vagy utánzott drágakövel van-e dolgunk, bizonyos optikai tulajdonságok vezetnek legbiztosabban cselőhoz. De míg egyrészt ezek vizsgálatára megfelelő lemezek szükségesek, melyeket a kérdéses drágakövből megkésztítenek igen megneked, addig másrészt utjában némely esetben még az optikai tulajdonságokat is sikerült utánözni.

Igy például S i d o t francia kemikusz, aki egyike a legjelesebb drágakövtánczóknak, phosphorsavas meszének igen magas hőfokon való olvasztásával olyanfajta üveget készít, mely nemesak hogy tökéletesen reprodukálja a zafirjellemző sajátosságait, de egyszerűsége miatt a nevezetes optikai tulajdonságokat is, amit a mineralogus dichroismusnak, kétszínűségnek mond. A zafir dichroismusában áll, hogy kétféle színben, kék és vörös színben csillog. Jól esiszólt zafirion keresztüli nézve, a kék színben vörös keresztet lehet látni. S i d o t zafirutánzatán ez az optikai tünemény igen tökéletesen látszik.

Az utánzatokban az összeolvasztandó anyagok minőségének és mennyiségének gondos megválasztásával, a csiszolás helyes alkalmazásával és művészi foglalatával az igazi drágaköveknek fényét, szímet, tüzet, ritkábban keménységét és egyes optikai tulajdonságait is sikerült megadni: a mesterséges drágakövekben e tulajdonságok kívül még az anyag is tökéletesen azonos az igaziakkal. A mesterséges drágaköveket nem üvegmaszából készítik, hanem azoknak az anyagoknak összeolvasztásából, amelyekből maga az illető természetes drágakő áll.

Ez idő szerint különösen a rubint, a zafirt és a smaragdot készítik mesterségesen olyformán, hogy igaziak helyett használhatók és kereskedésbe hozhatók.

Frémey és Feyl, és utjában Verneuil egészen tisztá, a természetessel összes tulajdonságaira nézve teljesen megegyező oly rubin és zafir kristályokat készítenek, amelyeknek kémiai összetétele is egészen ugyanaz a természetesekével. Erről rendszeres kémiai elemzések tanuskodnak.

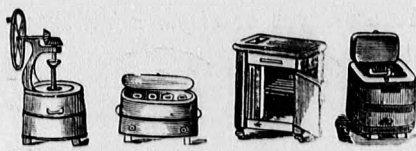
Agyagtégelyben pontosan meghatározott mennyiségű kvarcot, alumíniumoxydot és ólomoxydot olvasztanak egybe. Ólomüveg képződik s benne színtelen vagy fehéres korund kristályok. Hogy a korundot rubinná vá toztassák, körülbelül két százalékos kettős chrómsavakáliumot olvasztanak a tömegbe; ha pedig zafirt akarnak készíteni, még egy kevés kobaltoxydot is. Megjegyezzem, hogy a rubin nem egybő, mint a korundnak piros, a zafir pedig kékszínű változata.

Igen érdekes és nevezetes a mesterséges drágakövek történetében az az eset, mely előtört körülbelül 10 évvel esett meg.

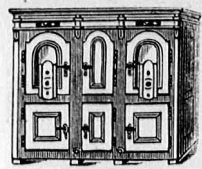
A gyémántok és drágakövek szindikátusát arról értesítették, hogy geni ezégek új termelőhely megjelölésével nagy rubinokat hoznak forgalomba, melyek iránt az a gyantúamadt, hogy talán nem is igaziak, hanem mesterségesek. A vád mindjárt úgy szólt, hogy azokat valószinüleg kisebb, kevésbé értékes rubinok összeolvasztásával készítették, hogy ily módon nagy értékű drága kőveket kapjanak. Ezek a nagy rubinok tényleg nag árakon keltek el; karájtuk mintegy 600—1400 forint jával.

A szakértői vizsgálat körülményes meghatározás után tényleg mesterségeseknek ismerte fel őket, még pedig hogy oly módon készítették, a mint sejtették.

Vizsgálatuk közben legelőször a kristályokban levő gömbölyű őrégcskék, hölyagocskák tüntek fel, a melyek

GINDERT ISTVÁN

Jégszekrény, hűtő- és fagyasztó-készülékek, puhafa butor, konyha és háztartási eszközök gyára

Budapest, VI., Klapka-u. 5.

Raktár:

VI. Teréz-körút 8.

BABUSEK FERENCZ

mű-butor és tekeasztal üzlete

Budapest, VI., Szondy-utca 19, Csengery-u. saro k

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy-mint: háló-, ebédlő-, szalon-, kávéház-, portál- és üzlet-berendezéseket helyben és vidékre. — Ajánlja

fordítható tekeasztalait,

egyik oldal golyó-, a másik oldal karamboljáték számára, mindkét oldal márvánnyal ellátva.

Új és használt tekeasztalok és mindennemű kellekek dús választékban mindig raktáron.

Mindenféle stilybeni kávéház-berendezések elvállaltatnak.

Árak megegyezés szerint. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Rum, finom likőrök, törköly és szilvoriumot

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlapok ingyen.

Watterich A. Budapest, dohány-utca 5.

Czikkek a borkezeléshez. Minden borbetegség elleni szerek.

Első és legrégibb üzlet e szakmában.

Fennáll 30 év óta.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emészhetőképes gyomor, meg a szta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai Ágnes-forrás

természetes szénsavdús ásványviz,

mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyúvíz; dús szénsav-tartalmánál fogva nemesak biztos óvoszer fertőző elemek ellen, de egyszerűsége miatt különösen alkalmas a gyomor szervezetére; emésztőképességét helyreállítja és fokozza, valamint minden kóros behatástól megóvja.

Kedvelt borvíz.

Az Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár: Édeskuty L. cs. és k. udvari szállító, Budapest, V., Erzsébet-ter 8. sz.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

olvasztás után kapott tömegből sohasem szoktak hiányozni. Levegővel vagy másféle gázzal telvük és hullám-csoportokba helyeződtek el, ilyen hordályokká a természetes rubinokban is elő szoktak fordulni, de azok mindig szögletesek és rendszeren folyadékok tartalmaznak. Elrendezésük pedig főnyire dendizés, álgorma, vagy az ékszerészek nyelvével: a toll-löbögőz hasonló.

Ez a körülmény a gyantát erősen fokozta. De a szakértők még inkább megerősödtek abban a természetes utbinak egy másik gyakori sajátságából, a melyet a kérdéses kristályokban hiába keresnek.

A beható vizsgálatok a természetes rubinok szövetét szálasnak (tünteti föl), a mit a mikroszkop úgy magyaráz meg, hogy a rubin anyagában igen finom rutil-tűskek vannak. Ezeket a kérdéses kristályokban nem lehetett megtalálni, a minthogy nincsenek meg azon rubinkristályokban sem, melyeket a fentebb megnevezett francia kémikusok készítettek.

Csupán e két ismertető jelből lehetett a szakértőknek ráismerni arra, hogy mesterséges rubinokkal van dolguk. Minden egyéb sajátságra nézve, az optikaiakat sem véve ki, tökéletesen megegyeztek a természetesekkel. Az elemzés azt is kimutatta, hogy anyaguk a természetes rubinokéval egészen azonos, t. i. alumínium-oxid a chrómak nyomaival.

A szindikátus a szakértők véleménye alapján az üs szes kérdéses rubinokat mesterségeseknek jelentette ki, a 800,000 Frankra rugó vételeket pedig érvényteleneknek jelentette ki.

A mesterséges smaragdok tudományos czélból legtekéletesebb előállítását Hauteville és Perrey, a kik készítményeiket elemezvén, anyagukat a természetesekével azonosnak találták. Sz. H.

A „Helvetia”-kávéház hosszas előkészületek után, röviddel ezelőtt megnyitott. Az új kávéház, párját ritkító berendezése és tágas helyiségei által a székesfőváros legelső helyiségei közt foglal mellő helyet. Az előkelő hírnévű Seiffert-czég rendezte be a századvidéki modern technika legújabb vívmányaival, előkelő izléssel. Tulajdonosa Schwarcz Béla, az „Abbazia” kávéház széles körökben kedvelt volt fő-számadója, a kinek új vállalatához sok szerencsét kívánunk!

A „Medikus” kávéház, amely az állító-úton létezik és eddig Kutschera Mihály barátunk tulajdona volt, f. hó 7-én Schuster Hugó ur birtokába ment át. Sok szerencsét az új tulajdonosnak!

Schabeny József úr, aki tíz évig volt az „Akadémia”-kávéház számadója, azonkívül pedig a Pinczér-egyletnek is tevékeny tagja volt, néhány nap előt átvette a Budán levő várkert kiosk-kávéházat. Öszinte szívből sok szerencsét kívánunk.

Esküvő. Hébel Mihály kávéházi számadó f. hó 21-én d. u. 1/4 órakor vezeti oltárhoz a dohány-utcai izr. templomban Klein Mariska kisasszonyt. A lakodalmi ebéd a Royal-bérlházban B. kapu II. em. 6. sz. a. lesz. A tánc kezdete 8 órakor lesz. A jegyepár összes barátai és kártársai a nász-ünnepélyre meg vannak hívva.

Neumann Károly, kávéházi számadó úr, kilépett a New-York kávéházból s átvette az Erzsébet-körután levő „Angol-kávéházban” a számadói állást.

A pénz nem bűdös, mondta valamikor egy böles; és tényleg a legpíszkosabb, elrongyolt bankjegy jobban megőrzendzött bennünket, mint a legtisztább és legszébb üres papír; papír, réz és ezüstpénz is aggodalom nélkül — nem nézve külsejét — forog kezünk között és adatik tovább, pedig sohasem volna szabad a pénzt pusztá kézzé venni. A pénz a legtisztátalanabb azok között, a mi csak létezik és a ragályos betegségeknek régóta elismert legalkalmasabb terjesztője, és mégsem irtózik elvenni azt egy ember sem, még a legérzékenyebb lélek is annyiszor veszi el, a hányszor csak adják. A krajezár és az apró ezüstpénz, a mely az elegáns hölgyek atlaszerszényében nyugszik, hány tisztátalan rongyban, hány piszkos kézben fektül már. Ha pl. egy csatornatisztítónak vagy más olyanoknak, a ki hasonló piszkos mesterséget üz, valamiért mondjuk 81 krt fizetünk, kezébe tesszük a forintot, a nélkül azonban, hogy a kezét érintenék, mert attól irtózunk, de az 19 krt ad vissza, ezt az apró pénzt vonakodás nélkül vesszük kezünkbe, nyugodtan eltesszük, míg ismét a kezünkbe vesszük — vonakodás és félelem nélkül! Hány ember van, a ki ruhájá zsebébe szőrja az apró pénzt és az ujjával babrálva közötte, esőriget az aprópénz tömegét, a mely talán millió és millió kolera-bacillustól hemzseg. Vannak asszonyok, a kik a piacon, ha valami nagyobb pénzből vissza akarnak adni, addig a felváltandó pénzdarábot szájukba fogják. Az ilyen dolog mind igen rossz szokás, mert ha járvány nem is uralkodik, maga az a gondolat, hogy az a pénzdaráb hány és hány kézben fordult meg óvatosságra int és elővigyázatra figyelmeztet.

A szivarok színéről. A földkerekség dohányzóinak izlése mindinkább könnyebb minőségek felé irányul. Elterjed és mélyen meggyökerezett felfogás szerint, a mi pedig megmagyarázható tévedésen alapszik, a világosabb színű szivarokat gyöngébbnek, a sötét felületűeket erősebbnek tartják. Persze a szakemberek tudják, hogy a takarólapnak nagyon csekély befolyása van a szivar minőségére, mert hiszen a szivar-vázának az mintegy 1/16 részét teszi; épen azért nagyon könnyen lehet természetesen a szivar belseje szerint — egy igen erős világosszínű és egy igen gyenge sötétfelületű szivart

előállítani, a mi változást idézhet elő a felfogásban. Az utolsó dohány-aratásból — a szivar külső betakarására leginkább használt Szumátra természetnyelvekből — mértéken felül barna és sötétbarna dohánylevelek kerültek ki, a minek folytán rendkívül emelkedett a világos árú ára, majdnem a sötét dohánylevelek árának négyszeresére. Ennek az a következménye, hogy a világos szivarokat drágábban adják vagy pedig rosszabb minőségű dohányból készítik. A gyárosok zavara pedig egyre nő, mert nem tudják kellőleg kielégíteni vevőik igényét. Sárzás és zöldes takarót használnak tehát, melyeknek világos színezetük van, pedig a barna, az érett dohány, sokkal jobb ízű. Minthogy pedig világos dohány termelése mindig nehezebb lesz, az okosabb dohányzók nem hiszik el azt, hogy a takaró színéből a minőségre következtetést lehet vonni és hogy valami csekély befolyása is volna. Másrészt pedig ajánlatos volna, hogy a gyárosok azzal a túlhaladt szokással, mely szerint a dobozon a színfokozatot megjelölték, felhagynának és a helyett a minőséget: igen gyenge, gyenge, közép, közép-erős, erős, igen erős-sel jeleznék, a mi által a szivarok legálább biztosabb utmutatáshoz jutnának.

Régi rézedények tisztítása. A rozsdá eltávolítása mechanikai uton történik vízzel vegyített homok által való dörzsölés után és végül előbb nedves, majd száraz fűrészporral történt ledörzsöléssel. A ezínezést kemény homok távolítja el vas forgatható hengerben, melyet felhevítenek. A homok könnyen leviszi a réze ragadt czínt, a nagyobb ezingyókat is eltávolítja. Ha például meszes vizet tesznek hozzá, mely a ciznelt végül egyesül, akkor nem kell hevíteni. A cizn eltűnik az oldatban. A maradékot kis zárással el lehet távolítani.

Sehr gutes Pflaster gegen Verbrennen. 40 Gramm Leinöl, 40 Gramm ungesalzene Butter und 20 Gramm gelbes Wachs werden zusammen aufgekocht und dabei abgeschäumt. In diese Masse taucht man Leinwandlappchen, lässt sie ablaufen, legt sie zusammen und in einen Steintopf, den man an einem kühlen Orte verwahrt, wo man ihn rasch erreichen kann. Hat sich Jemand verbrannt, wird sofort von dem Pflaster aufgelegt und täglich dreimal gewechselt, doch kann man jedes Pflaster, indem man es wendet, zweimal gebrauchen und lindert es bald den Schmerz. Solche Pflaster sollen in jedem Kaffee- und Gasthause vorrätig gehalten werden.

Naive Frage. Gattin: »Sag' einmal, Männchen. Bei den Türken hat der Mann mehrere Frauen, und bei den Mormonen und manchen Naturvölkern ebenfalls, — gibt es denn nun in der ganzen Welt kein Volk, wo die Frau mehrere Männer hat?« A: »Gatte: »Nein, mein Kind, in der ganzen Welt nicht — aber in der halben gibt es solch' Volk!«

Die einfachste Erklärung. Gutsbesitzers- tochter (die eben aus dem Pensionat gekommen ist) zum Hirten: »Nun, alter Freund, wie viel Milch gibt denn die schöne weisse Kuh dort täglich?« — »Gar keine, Freileinchen.« — »Was, gar keine, warum denn?« — »Weil es ein Ochse is, Freileinchen!«

Herangezogen. A: »Nun, hast Du Dir Deine junge Frau schon herangezogen?« A.: »Und wie! Die trinkt jetzt fast schon so viel Bier als ich.«

In Promontor Weinkeller

Hauptgasse 135, ist ein auf 1200 Hektoliter, mit Zimmer und Presshaus zu verpachten.

Näheres bei Johann Szinell, Mária Valéria-utca 3.

SZT.-MARGITSZIGETI ÜDITÖVIZ

a legkiválóbb és legolcsóbb ásványos savanyuviz és egészség-ápoló ital.

Kitűnő eredménnyel használtatik: köszvény-, gyomor- és bélbajoknál, garat-, gége-, tüdő- és hólyaghurutnál.

Kapható: Legtöbb gyógyszerárban, ásványviz-, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

FÖRÁKTÁR:
WERNER ADOLF-nál
(FRUM ISTVÁN UTÓDA)
Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz.
Telefon 90—97.
Főhercegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség.

Alapított 1860. Alapított 1860.

SZINELL JÁNOS

Üveggyári raktár
Budapest, Mária Valéria-utca 1. szám.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlja dús választéku üveg-porzellán-, lámpa-, tükör- és képeret-raktáramat. — Nagy választékban tartok államilag korona-hitelesítéssel ellátott szállodai, vendéglői és korcsmai berendezéseket, ugymint: söröspoharak, borosüvegek, boros-stucnik és pálinkás üvegeket a legújantósbabban.

Legjobb szellőztető „Ventilátor”

Domino Braun Testbräu Budapest

Bámulatos olcsó!

Goldin 8 frt. óra

Nikel remontoir erős zsebóra, szépen díszített tokkal, másodperc-mutatóval csak 2 frt 60 kr. Nikel remontoir zsebóra, zománc számlappal, minden 32 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű, 3 frt 50 kr., dupla fedéllel 5 frt. Uj ezüst rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, teljes szerkezetű, 4 frt 20 kr., dupla fedéllel 5 frt 50 kr. Valódi ezüst rem. zsebóra 5 frt, dupla fedéllel 7 frt 50 kr. Valódi ezüst rem. zsebóra, finom svájci szerkezetű 6 frt, dupla-fedéllel 8 frt. Valódi ezüst-láncok 2 frt és feljebb. Ébresztő-órák 2 frt. A nálam vásárolt nikel- és ezüst-órak valódiságáért 10 évi írásbeli jótállást nyújtok. — Javítások 2 évi jótállással.

Képes árjegyzéket órákról ingyen és bérmentve küldök.

KUN H. műórás

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 7.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promontor
(Budapest.)

DEPOSE

THÉOPHILE ROEDERER & CO

VINS DE CHAMPAGNE

REIMS

MAISON FONDÉE EN 1864

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐ :

SALACZ NANDOR BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11. SZ.

CHRISTOFLE & Cie.

cs. és kir. udvari szállítók,
legmagasabb kitüntetés minden kiállításnál.
Magyarországi főraktár

WADLSTEINER F.-nél

üveg-, porcellán-, fayence- és majolikaárak
gyári raktárában

BUDAPESTEN

IV. ker., Váci-utca 27. sz.

Christofle a valódi ezüst egyedüli pótlója.

12 leves kanál	16.50	1 mártás-mérő	3.50
12 villa	16.50	1 czukorpor-kanál	3.50
12 kés	17.—	1 halas-készlet	9.—
12 kávéskanál	8.50	4 palaczkalj	8.50
12 csemege-kés	15.—	1 mustártartó	5.50
12 csemege-villa	15.—	1 kettős sőtartó	2.25
12 csemege-kanál	15.—	1 saláta-készlet	6.—
1 leves-mérő	5.30	1 felvágó-készlet	7.50
1 tej-mérő	3.20	1 czukor-fogó	1.75
1 főzelekes-kanál	4.—	1 eczet-olajállvány	15.—
1 kompotos-kanál	3.50	1 kabarett-villa	1.50

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok helyen és különösen csemeték szállítójaként ismerték meg. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon épül fel, melynek földje a homoktalajjal egyenlő, mint az a gyáros, kövess talajban, nemkülönben a lapos és magas hegyes fekvésű vidékeken mindig biztosabban erd meg és fejlődik, mint az, mely a gyáros iszaptalajon vagy talajon kivertett talajon állították elő. A gyümölcsfa-iskola tulajdonosai Berezki Máté mezőgazdasági hírneves telepezői voltak. Ugy magasderűek, valamint törpe csemeték megrendelhetőek kőre, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cserecsnye, meggy, lasponya, birs, dió és eperbű. Az 1-2-3-4 éves gazdag gyökérű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 1-2 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 krt. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból tabularitás folytán 1-2-3-4 éves szőlőszőlő minőségű csemeték is kaphatók, erőssége szerint 2-5-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva fűkény magyaráni telepezőkhez előszörük folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonzelei is bányái számban és erősségben megrendelhetőek a fentírt czégnél. A gazdag gyökérzetű vadonzelek 100-200 éves erőssége szerint 5 ft 85 krtól 19 ft-ig terjed. Nagyobb vételnél 2-10-15% engedmény. — Levél-cím:

UNGHVÁRY LASZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czepléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Mappin & Webb

London és Sheffield

gyárosok ezüst, ezüstözött áru és legfinomabb
késes árukban.

Különleges gyártmány Princes Plate.

A Princes Plate nickel-ezüst és erősen ezüstölve, jobb, szebb és tartósabb mint az eddig gyártottak.

Különlegesség szálloda, vendéglő, kávéház és körök részére.

Asztali evőeszközökben, tálakban, tea- és kávéskannákban
ugymint minden e szakba vágó cikkekben a legjobb és legtartósabb.

Inczeája	asztali kések . . . 14.70	Inczeája	csemege kanál . . . 13.20
	csemege kések . . . 12.60		kávéskanál . . . 7.80
	asztali villák . . . 17.40		Mocca-kanál . . . 6.—
	csemege » . . . 13.20		fagyalt kanál . . . 6.60
	asztali kanalak . . . 17.40		1 drb mustáredény . . . 7.20

Mindeme felsorolt tárgyak prima-minőségűek de sekunda-minőségben is jutányosan beszerezhetők.

Mintaraktár Magyarország részére a képviselőnél:

Kürschner M. Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.
II. lépcső, II. em.

(a „Hungária“-szálloda átellenében).

BORHEGYI F.

ezelőtt Láposy F. és társa

palaeozkozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Arany érem 1884.

Arany érem 1895.

Tűzmentes pénzszekrényeket, kasszettákat,

villanyos készülékkel ellátott

pénzszekrényeket,

páncezl-kasszákát

és

másoló-préseket

szolid kivitelben

legjutányosabban szállít

HESKY TESTVÉREK

cs. és kir. szab. hazai pénzszekrénygyára

Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. szám.

Hirrmann Ferencz érczárú-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =
légnnyomással és szabad. légűtővel.
Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék
bor- és sör-csapokban,
valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate

mittelst Luftdruck

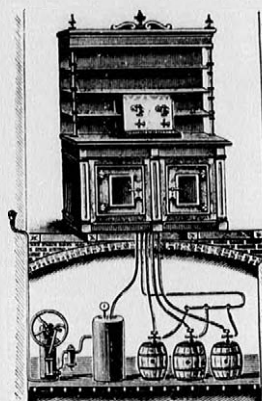
mit patentirtem Bierkühler.

Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Auswahl

in Wein- und Bierpipen,

sowie aller Gattungen Pumpen.

BUSCHMANN FERENCZ

könyvnyomdája

BUDAPEST, IV., koronaherczeg-utca 8. szám.

Elvállal mindennemű nyomtatványokat.

Alkalmi olcsó tűzifa eladás!!!

Egy raktárbérletem kiűritése végett adunk

4 köbméter (cser) 1 öl selejtes kemény tűzifát

14 frt 75 krért

háromszor fűrészelve, felapritva, házhoz szállítva, — pinczébe lehordva. —

LUSTIG ÉS TARSA Tűzifa-raktár: Felső-rakpart 23. **BUDAPESTEN.**
Városi iroda: Erzsébet-tér 15.

☞ TELEFON 29-69. sz. ☞

NOVÁGH KÁROLY

IV. ker., kigyó-utca 7. sz. **BUDAPESTEN** (a párisi házzal szemben).

Telefon 58-39.

1899. február 1-től Egyetem-utca 11. sz.

Telefon 58-39.

Mű- és diszmű-esztergályos.

Nagy raktár

elefántcsont tekegolyókból

és kávéházi felszerelésekből,

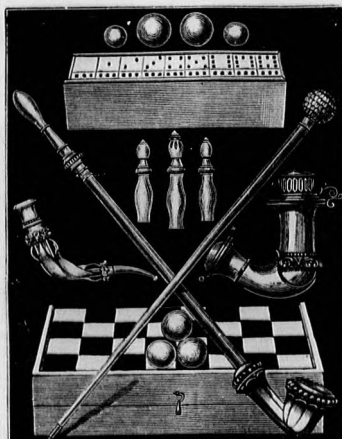
Sakk- és domino-játékok,

mindennemű tekedákók,

tajték és borostyánkő dohányzó-szerek,

Lignum Sanctum-golyók és hábukból,

sétabotok stb.-ből.

Kunst- und Galanterie-Drechsler.

Grosses Lager von

Elfenbein Billardballen

und Kaffeehaus-Utensilien,

Schach- und Dominospiele,

alle Sorten Billardqueues,

Merscham u. Bernstein Rauchrequisiten,

Lignum Sanctum-Kugeln u. Kegeln,

Spazierstöcke etc. etc.

Billardballen zum Drehen und Färben, sowie
Queuesreparaturen werden zu den billigsten
Preisen angenommen.

Tekegolyókat esztergálni és javítani, valamint
dákójavítások is a legolcsóbb árban készit-
tetnek.

